

DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ
MIKROREGION VALAŠSKOMEZIŘÍČSKO-KELEČSKO

STRATEGICKÝ DOKUMENT PRO OBLAST SMART CITY

Kontakt:

Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko

Náměstí 7/5

757 01 Valašské Meziříčí

dobesova.mikroregion@gmail.com

Zpracoval:

Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko

Web: www.meziricsko.cz

Zpracovatelský tým:

Ing. Daniel Šulák, Mgr. Michaela Šuláková, Mgr. Lucie Filípková

Ing. Helena Dobešová, Roman Bambuch

Tento dokument vznikl jako dílčí výstup projektu „Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst“
reg.číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016927.

Obsah

ÚVOD	4
A. ANALYTICKÁ ČÁST	5
A.1 DSO Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko základní charakteristika	5
A.1.1 Fungování a principy DSO	5
A.1.2 Specifikace území DSO	6
A.1.3 Demografické charakteristiky obyvatelstva	7
A.1.4 Hospodaření a rozpočet Mikroregionu	9
A.1.5 Lokální ekonomika	10
A.1.6 Zdravotní a sociální služby	11
A.1.7 Školství	12
A.2 Strategické oblasti	13
A.2.1 Životní prostředí	13
SWOT analýza	17
A.2.2 Energetika	18
SWOT analýza	19
A.2.3 Doprava a mobilita	20
SWOT analýza	24
A.2.4 Dobré vládnutí	25
SWOT analýza	26
A.2.5 Financování SMART	27
SWOT analýza	29
A.3 Prognóza dalšího vývoje	30
B. STRATEGICKÁ ČÁST	31
B.1 Základní strategické směřování	31
B.2 Vize Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko	32
B. 3 Strategické oblasti, seznam cílů a opatření	33
Strategická oblast č. 1 Životní prostředí	33
Strategická oblast č. 2 Energetika	34
Strategická oblast č. 3 Doprava	34
Strategická oblast č. 4 Good Governance	35
Strategická oblast č. 5 Financování	35
B. 4 Karty opatření pro strategické oblasti	36
SO 1 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	36
SO 2 ENERGETIKA	40
SO 3 DOPRAVA	44
SO 4 GOOD GOVERNANCE	49
SO 5 FINANCOVÁNÍ	52
B. 5 Návrh systému implementace	54
B. 6 Použité zdroje	56

ÚVOD

SMART STRATEGIE je strategickým dokumentem zpracovaným pro území Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko (dále jen DSO Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko, DSO nebo Mikroregion), které je od roku 2014 zcela shodné s územím správního obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Meziříčí (dále jen SO ORP Valašské Meziříčí).

Motivací k vytvoření SMART STRATEGIE pro oblast DSO Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko je snaha zlepšit podmínky a kvalitu života jeho obyvatel, a to podporou cesty k udržitelnému rozvoji regionu, zaváděním moderních technologií do řízení jednotlivých obcí či zefektivněním systému veřejné správy. Realizace těchto kroků může zvýšit připravenost Mikroregionu čelit výzvám 21. století a efektivně reagovat na přicházející změny. Je nutné si ovšem ihned v úvodu připomenout, že koncept SMART City nepředstavuje stav, ale proces, který je potřeba rozvíjet a posouvat vpřed, přičemž vhodným nástrojem je právě strategické plánování.

Vzhledem k obsáhlosti daného tématu, které má velmi široký rámec, bylo pro plánování strategie předem vybráno pět prioritních oblastí, kterými jsou:

1. Doprava a mobilita
2. Životní prostředí
3. Energetika
4. Dobré vládnutí („good governance“)
5. Financování SMART

Strategie je rozdělena do dvou hlavních, na sebe navazujících částí – analytické a strategické, přičemž součástí strategické část je i návrhová a implementační část.

Analytická část, ve které jsou představeny základní charakteristiky území Mikroregionu, identifikuje stávající stav a základní východiska. S ohledem na rozvojový potenciál vytyčuje vizi budoucího vývoje. Zvláštní pozornost je přitom věnována pěti vybraným tematickým oblastem, které jsou detailněji zpracovány a jednotlivě podrobeny SWOT analýze.

Ve strategické části jsou vybraná prioritní témata blíže rozpracována a specifikována z hlediska cílů a konkrétních opatření, a to s ohledem na podporu udržitelného a inovativního rozvoje území Mikroregionu. Jejím cílem je navržení začlenění konceptu SMART CITY do praktické roviny.

Závěrečná část dokumentu představuje návrh implementace jednotlivých opatření.

Strategický dokument byl zpracován v období leden – květen 2023, následně byl po předchozím projednání odsouhlasen Valnou hromadou Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko dne 16. 6. 2023 usnesením č. 1. Tento dokument vznikl jako dílčí výstup projektu „Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst“ reg.číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016927.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 DSO Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko základní charakteristika

A.1.1 Fungování a principy DSO

Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko (dále jen Mikroregion) byl založen ve smyslu § 46 odst. 2 písm. b) a § 49 až § 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Mikroregion je právnickou osobou a je zapsán v Rejstříku svazků obcí vedeném u Krajského úřadu Zlínského kraje. Originální zápis byl proveden Okresním úřadem Vsetín dne 12. 12. 2001. Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko vznikl na základě Smlouvy, jejíž poslední aktualizace proběhla ke dni 8. 10. 2014. Jeho chod se řídí platnými stanovami, jejichž poslední aktualizace proběhla dne 6. 01. 2021.

Jménem Mikroregionu jedná předseda Rady (tuto pozici dlouhodobě zastává starosta města Valašské Meziříčí) nebo místopředseda (zpravidla starosta města Kelč). Mikroregion má zejména koordinační a poradní funkce, usiluje o hospodářský a kulturní rozvoj obcí, které jsou jeho členy. Předmětem činnosti svazku je zejména koordinace postupů při řešení problémů týkajících se hospodářského, sociálního a kulturního života obcí, rozvoje samosprávy obcí a vztahu k orgánům státní správy a vyšších samosprávných celků.

Mezi další společné aktivity patří například podpora zemědělského a nezemědělského podnikání, společná péče o památky v Mikroregionu, podpora rozvoje cestovního ruchu, využití netradičních zdrojů energie, podpora venkovské turistiky, společná řešení sociálních služeb a zdravotní péče, vzájemná pomoc při řešení problematiky životního prostředí aj.

Dosud nejaktuálnějším strategickým dokumentem Mikroregionu je „Strategický plán rozvoje Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko na roky 2020-2030“, který definuje aktuální potřeby území a formuluje směřování rozvoje Mikroregionu v horizontu deseti let. Dokument byl zpracován jako hlavní výstup projektu „Zefektivnění strategického řízení a plánování v DSO Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko“ realizovaného v období 1. 2. 2019 až 31. 1. 2021 (OPZ).

A.1.2 Specifikace území DSO

DSO Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko se nachází v severozápadní části okresu Vsetín a hraničí s Mikroregiony Podhostýnsko, Vsetínsko, Rožnovsko a Hranicko. Jeho území spadá do Zlínského kraje a leží při hranici s Moravskoslezským krajem a Olomouckým krajem. Sídlem a přirozeným centrem Mikroregionu je město Valašské Meziříčí, přičemž území Mikroregionu je zcela shodné se správním obvodem obce s rozšířenou působností Valašské Meziříčí.

Území o rozloze téměř 230 km² se sestává z 18ti obcí, z nichž dvě mají status města. Jedná se o obce Branky, Choryně, Jarcová, Kladeruby, Krhová, Kunovice, Lešná, Loučka, Mikulůvka, Oznice, Police, Poličná, Podolí, Střítež nad Bečvou, Velká Lhota, Zašová a města Valašské Meziříčí a Kelč. Bližší podoba řešeného území, včetně jeho umístění v rámci Zlínského kraje, je patrná z obrázku č. 1. K 1. 1. 2022 žilo v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko celkově 41 459 obyvatel. Blíže je problematika demografických ukazatelů popsána v další kapitole.

Obrázek č. 1 : Mapa DSO Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko.

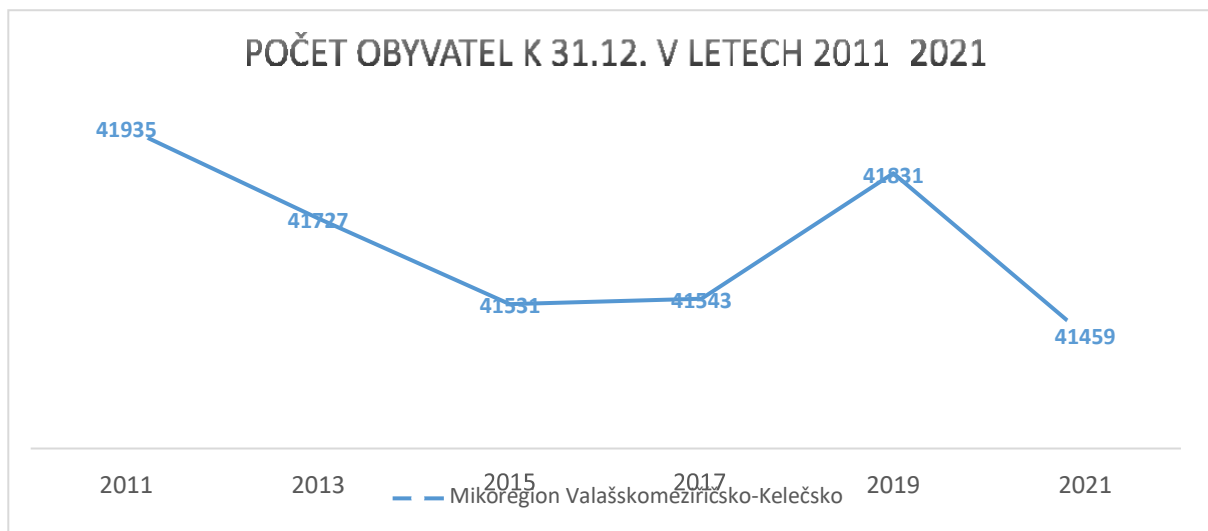

Zdroj: Meziříčsko.cz

A.1.3 Demografické charakteristiky obyvatelstva

Celkový počet obyvatel v území Mikroregionu činil ke dni 1. 1. 2022 celkem 41 459, z toho 20 507 mužů a 20 952 žen. Počet žen v dlouhodobém horizontu převažuje. Hustota zalidnění v daném území činí 180,5 osob/km². Z níže uvedeného grafu je zřejmý pozvolný úbytek obyvatel, který za poslední desetiletí činil 476 osob. V Mikroregionu se tak stejně jako ve Zlínském kraji projevuje dlouhodobý celorepublikový trend poklesu počtu obyvatel. Dle údajů ČSÚ je také možné konstatovat, že dochází i ke změnám počtu obyvatel na úrovni jednotlivých obcí, kdy je patrný trend stěhování obyvatel z městských do venkovských oblastí.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel DSO

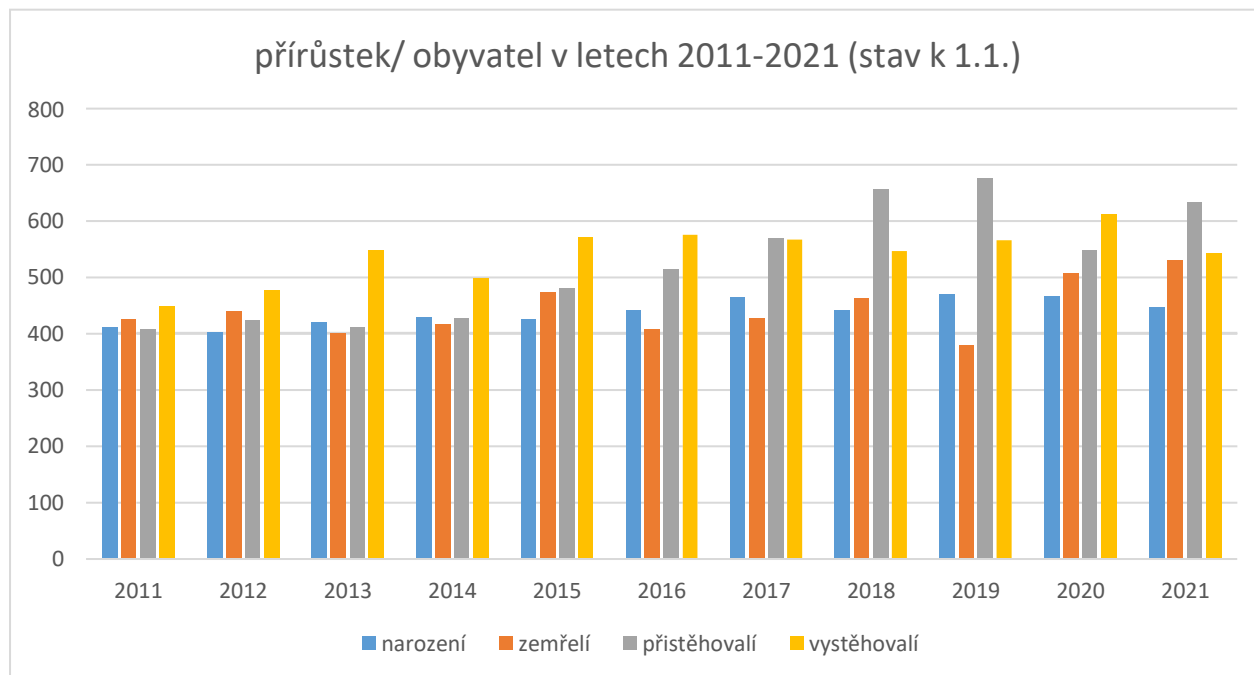
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V rámci sledovaného období je vykazován přirozený úbytek obyvatel, myšleno v celkovém součtu. V letech 2013, 2014, 2016, 2017 a 2019 převyšoval počet narozených počet zemřelých osob, přičemž nejvyšší nárůst je právě v roce 2019, a to 91. Naopak nejvyšší přirozený úbytek je patrný v roce 2021 s hodnotou -84. Z hlediska pohybu počtu obyvatel je významným ukazatelem také migrace obyvatel. Z tohoto úhlu pohledu je celkový přírůstek evidován pouze v letech 2017, 2018, 2019 a 2021, přičemž nejvyšší nárůst v hodnotě +200 je vztažen k roku 2019.

Zásadním ukazatel pro vývoj regionu je také problematika stárnutí populace a index stárnutí, jehož hodnota se každoročně navyšuje. Průměrný věk u mužů v roce 2021 byl 40,9 let, kdežto u žen byla zaznamenána hodnota 44,5 let. Stárnutí obyvatel, které je celorepublikovým problémem, je zřejmé také na pohledu na index stárnutí. Index stárnutí je definován jako počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let. Jak je patrné z grafu uvedeného níže, Index stárnutí se v rámci Mikroregionu pohybuje pod krajským průměrem, nicméně je srovnatelný s celorepublikovým průměrem, který např. k 31. 12. 2020 činil 125,5 v rámci celé ČR a 125,3 v rámci Mikroregionu.

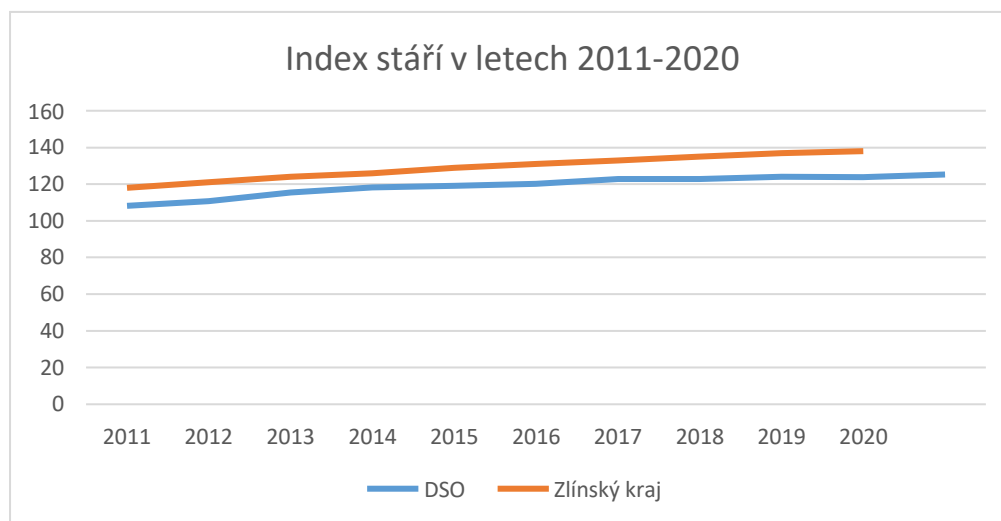
Stárnutí populace je fenomén, který s sebou přináší zásadní sociální a ekonomické důsledky, se kterými se bude muset společnost, potažmo územní jednotka vypořádat. Stárnutí populace klade zvýšené nároky na poskytování sociálních, zdravotních a souvisejících služeb. Pro obce představuje a nadále bude představovat zvyšující se finanční zátěž.

Graf. č. 2: Přirozený přírůstek/úbytek obyvatel

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf č. 3: Index stáří obyvatel DSO v letech 2011-2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

A.1.4 Hospodaření a rozpočet Mikroregionu

Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko je územně samosprávným celkem – veřejnoprávní korporací, která vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.

Rozpočet Mikroregionu je tvořen prioritně neinvestičními dotacemi od obcí, které jsou členy DSO, tzv. členské příspěvky, přijatými dotacemi z národních a evropských zdrojů, ekonomickou činností spolku a úroky. Obecně je možné konstatovat, že Mikroregionu se daří udržovat vyrovnaný rozpočet na příjmové a výdajové straně s výjimkou let zahrnujících nákladnější investice.

Závěrečný účet DSO za rok 2021

Třída 1- Daňové příjmy	0	0	0
Třída 2- Nedaňové příjmy	644 046,81	666 246,81	1 425 832,07
Třída 3- Kapitálové příjmy	0	0	0
Třída 4- Přijaté dotace	4 458 953,19	15 426 249,98	13 715 313,68
Příjmy celkem	5 103 000	16 092 496,79	15 141 145,75
Třída 5- Běžné výdaje	7 009 000	14 986 563,31	13 020 962,61
Třída 6- Kapitálové výdaje	0	2 871 740,18	2 869 443,72
Výdaje celkem	7 009 000	17 858 303,49	15 890 406,33
Saldo: Příjmy-výdaje	-1 906 000	-1 765 806,70	-749 260,58
Přijaté úvěry a půjčky	0	0	0
Splátky úvěrů	0	0	0
Fond rezerv	0	0	0
Fond Sociální	0	0	0
Běžné účty	Stav k 1. 1. 2021	Obrat v r. 2021	Stav k 31. 12. 2021
Běžné účty	2 741 644,59	-749 260,58	1 992 384,01

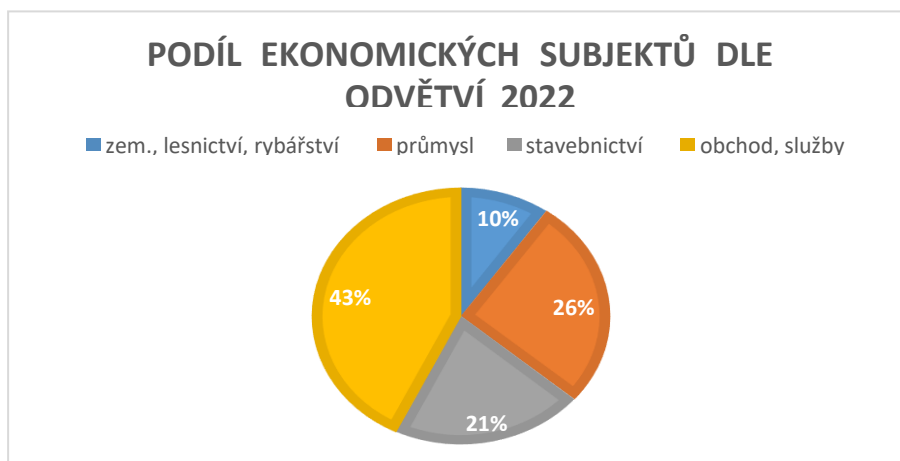
Zdroj Meziříčsko.cz (k datu zpracování koncepce nebyl zveřejněn závěrečný účet pro rok 2022)

Střednědobý výhled rozpočtu DSO na období 2023- 2027

Druhové třídění dle rozp. skladby		2023 výhled v tis. Kč	2024 výhled v tis. Kč	2025 výhled v tis. Kč	2026 výhled v tis. Kč	2027 výhled v tis. Kč
1+2+3+4	Příjmy celkem	3 247	4 500	5 350	5 950	5 950
5+6	Výdaje celkem	3 967	4 600	5 350	5 890	5 890
Příjmy mínus výdaje	Saldo příjmů a výdajů	-720	-100	0	60	60
Rozvaha	Dlouhodobé závazky	0	0	0	0	0
Rozvaha	Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0

A.1.5 Lokální ekonomika

Území Mikroregionu se historicky řadí mezi regiony s významnou průmyslovou tradicí. Celkově zde bylo v roce 2022 evidováno 9 939 ekonomických subjektů, z toho 8 140 fyzických podnikajících osoba 1799 právnických osob.

Na území Mikroregionu působí hlavní zaměstnavatelé ve městě Valašské Meziříčí, které je známé především chemickým průmyslem. Jedná se o firmy národního významu Deza, a.s. (1000–1499 zaměstnanců); CS CABOT, spol. s r.o. (100–199 zaměstnanců) a z dalších odvětví JACOBS DOUWE EGBERTS Valašské Meziříčí a MP Krásno a.s. (500–999 zaměstnanců, masný průmysl). V ostatních obcích se nachází spíše menší a střední podniky. K větším patří např. Sonavox z Lešné s 200–249 zaměstnanci (výroba a montáže reproduktorů) nebo Cobbler s.r.o. s 100–199 zaměstnanci ze Zašové (výstavba, rekonstrukce, dřevěné profily). Je možné konstatovat, že trh práce je na úrovni Mikroregionu poměrně stabilní. V souvislosti s vývojem ekonomického cyklu dochází k převisu poptávky, která činila k 31. 12. 2021 celkem 1 531 volných pracovních míst v evidenci Úřadu práce, nad nabídkou, ve smyslu počtu uchazečů o zaměstnání (celkem 996 ke stejnému datu).

Z hlediska nezaměstnanosti je rozložení v jednotlivých obcích následující:

Obec	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce - dosažitelní [3]		Podíl nezaměstnaných osob (v %) [4]		Pracovní místa v evidenci úřadu práce
	celkem	ženy	celkem	ženy	
Branky	44	20	6,47	6,33	-
Choryně	24	9	4,84	3,78	-
Jarcová	15	7	2,69	2,61	1
Kelč	65	29	3,83	3,59	14
Kladeruby	4	2	1,33	1,33	5
Krhová	45	24	3,43	3,67	2
Kunovice	13	7	3,15	3,63	-
Lešná	37	16	2,84	2,51	13
Loučka	21	10	3,97	3,89	1
Mikulůvka	12	9	2,45	4,00	2
Oznice	9	4	2,81	2,67	1
Podolí	6	1	3,33	1,27	-
Police	16	8	4,26	4,44	-
Poličná	22	7	1,98	1,34	9
Střítež nad Bečvou	19	10	3,57	3,97	-
Valašské Meziříčí	526	279	3,83	4,14	920
Velká Lhota	12	6	3,72	3,85	8
Zašová	52	22	2,73	2,44	46

A.1.6 Zdravotní a sociální služby

V rámci území Mikroregionu je většina odborných služeb zaměřených na zdravotní péči koncentrována ve městě Valašské Meziříčí. Zdravotní péči zajišťují ordinace praktického lékaře v celkem 9 obcích z 18. Vyšší zdravotní péče je zajištěna ve Valašském Meziříčí (veškerá zdravotní péče včetně nemocnice se zaměřením na porodnictví, úrazovou a obecnou chirurgii), Kelči (dětský lékař, zubař, gynekologie, lékárna), Lešné (dětský lékař, zubař), Loučce (dětský lékař, zubař) a v Zašově. Obecně problematická je dostupnost pouze psychologické a psychiatrické péče.

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Jedná se o oblast, kdy společná meziobecní spolupráce je velmi žádoucí a přináší řadu benefitů pro všechny zainteresované subjekty.

Problematika sociálních služeb je na území Mikroregionu koordinována. Dlouhodobě funguje komunitní plánování sociálních služeb, včetně relevantních pracovních skupin. Pro období 2022-2024 byl přijat a Valnou hromadou Mikroregionu odsouhlasen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (SPRSS) v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko, dokument zaměřený na rozvoj sociálních služeb v reakci na zjištěné potřeb obyvatel Mikroregionu. Vychází ze stávající nabídky sociálních služeb a navrhuje jejich posílení tam, kde byly zjištěny nedostatečné kapacity.

Spolufinancování sociálních služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko je ze strany obcí realizováno dotacemi města Valašské Meziříčí a společným kofinancováním většiny menších obcí DSO (13 obcí). Mimo systém společného financování Mikroregionu VM-K stojí čtyři obce (Kladeruby, Mikulůvka, Oznice a Podolí); poskytovatelé sociálních služeb podávají žádost o spolufinancování na každou z nich zvlášť.

Z hlediska sociálních služeb je velkým pozitivem a silnou stránkou rozsáhlá škála sítě poskytovaných služeb, jejich provázanost a kvalita. V rámci Mikroregionu je pokrytí téměř všech druhů sociálních služeb, přičemž jednotliví poskytovatelé jsou ochotní a schopní reagovat na měnící se potřeby a přizpůsobit své fungování. Silnou pozici má také dobrovolnictví. Slabou stránkou je ovšem nedostatečná kapacita pobytových a terénních služeb. Obecně je možné konstatovat, že problematika je dostatečně zmapovaná, proběhly zásadní revize v rámci procesu komunitního plánování sociálních služeb, funguje efektivní komunikace, spolupráce a sdílení zkušeností v rámci odborných pracovních skupin.

A.1.7 Školství

Síť mateřských i základních škol je v rámci Mikroregionu rozprostřena rovnoměrně, většina obcí disponuje alespoň nějakou formou školského zařízení, absence samostatné mateřské školy je pouze ve třech obcích (Oznice, Podolí, Velká Lhota), základní školy pak ve čtyřech obcích (Velká Lhota, Střítež nad Bečvou, Oznice a Podolí).

Na území Mikroregionu se nachází:

10 základních škol: ZŠ Šafaříkova, ZŠ Vyhlička, ZŠ Masarykova, ZŠ Křižná, ZŠ Žerotínova, ZŠ Kelč, ZŠ Krhová, ZŠ Lešná, ZŠ Zašová, ZŠ Loučka,

19 mateřských škol: MŠ Kraiczova, MŠ Křižná, MŠ Podlesí, MŠ Seifertova, MŠ Hrachovec, MŠ Štěpánov, MŠ Vyhlička, MŠ Kelč, MŠ Krhová, MŠ Lešná, MŠ Střítež nad Bečvou, MŠ Zašová, MŠ Loučka,

9 sloučených škol: ZŠ a MŠ Branky, ZŠ a MŠ Choryně, ZŠ a MŠ Jarcová, ZŠ a MŠ Kladeruby, ZŠ a MŠ Kunovice, ZŠ a MŠ Loučka, ZŠ a MŠ Mikulůvka, ZŠ a MŠ Police, ZŠ a MŠ Poličná

2 speciální školy: ZŠ a MŠ Křižná – praktická a speciální škola, MŠ, ZŠ a SŠ pro sluchově postižené Valašské Meziříčí

2 speciální třídy: v rámci MŠ Seifertova a MŠ Krhová

2 umělecké školy: ZUŠ Alfréda Radoka, ZUŠ B-Art

7 středních škol: Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí; Integrovaná střední škola - Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí; Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené Valašské Meziříčí; Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Valašské Meziříčí; Odborné učiliště Kelč; Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí; Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí.

1 církevní škola: ZŠ Salvátor ve městě Valašské Meziříčí

Počet dětí v mateřských školách je stabilní, naplněnost se pohybuje okolo 90 %. Obsazenost základních škol vůči rejstříkovým kapacitám mírně stoupá, pohybuje se okolo 70 %. V posledních letech lze vyzorovat trend odlivu dětí z menších venkovských škol do městských, a to především ve Valašském Meziříčí. Malotřídky nejsou pro mnohé rodiče tolik atraktivní, při rozhodování zohledňují vybavenost školy, ale také například délku provozu školní družiny nebo nabídku kroužků. U kompletních škol s 1. - 9. třídou je větší šance, že odliv nenastane. Tento trend je navíc podpořen demografickým vývojem a rovněž častým cestováním rodičů do větších měst za zaměstnáním.

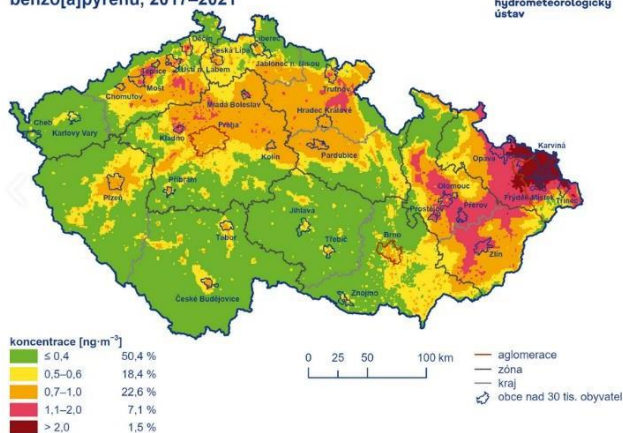
Oblast školství je vhodným tématem meziobecní spolupráce. V letech 2016 – 2018 byl v rámci Mikroregionu realizován projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Valašské Meziříčí (dále jen MAP), podpořený z programu OP VVV, do něhož se zapojily všechny mateřské a základní školy 18 obcí Mikroregionu. Jeho výstupem byl Místní akční plán vzdělávání pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Meziříčí. Tento plán byl prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách prostřednictvím intenzivní spolupráce zástupců školských zařízení, zřizovatelů a ostatních aktérů pracujících v oblasti vzdělávání. Pokračování projektu v podobě MAP II (2018-2022) a MAP III (2022-2023) se zaměřilo na definování investičních a neinvestičních priorit škol napříč celým regionem.

A.2 Strategické oblasti

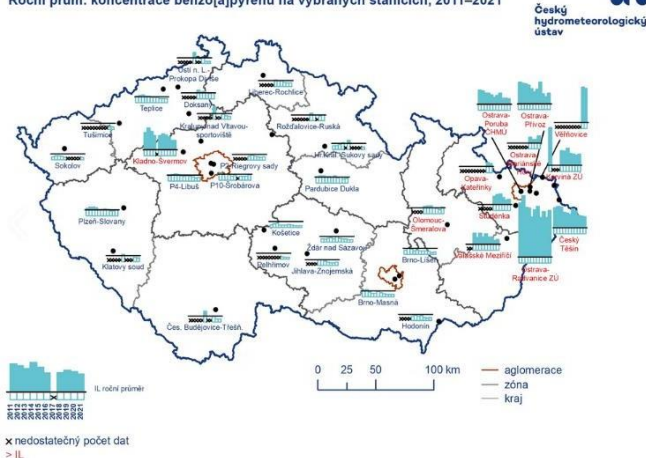
A.2.1 Životní prostředí

Životní prostředí Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko je zatíženo několika vlivy. Jedním z největších problémů je znečištěné ovzduší. Nejvýznamnější zdroj znečištění ovzduší představuje automobilová doprava a průmyslová výroba. Na území DSO se nachází velké množství firem z různých oblastí průmyslu a výroby, významná je přítomnost především firmy DEZA a.s., která dlouhodobě patří mezi hlavní znečišťovatele životního prostředí v České republice. Na znečištění ovzduší se podílí i velké množství lokálních topenišť domácností spalující tuhá paliva. Kvalitu ovzduší přímo ovlivňuje také členitost terénu beskydských údolí Rožnovské a Vsetínské Bečvy a vede především v topné sezóně k inverzní situaci. V případě automobilové dopravy je snaha řešit příčiny znečištění ovzduší především obchvaty a motivací obyvatel využívat více městskou hromadnou dopravu a podporovat více cyklodopravu. Znečišťování ovzduší lokálními topeništi převládá v zimních měsících a může být sníženo změnou přístupu jejich majitelů.

Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací benzo[a]pyrenu, 2017–2021

Roční prům. koncentrace benzo[a]pyrenu na vybraných stanicích, 2011–2021

Snahou představitelů obcí Mikroregionu je sjednocení postupů v procesu plánování ochrany a péče o životní prostředí. Nabízí se tak potenciál řešit společně projekty v oblasti ochrany zeleně, hospodaření s vodou, nakládání s odpady, zmírnění mikroklimatu aj. V minulých letech byly v rámci meziobecní spolupráce zrealizovány projekty zaměřené jak na ochranu a péči o životní prostředí, tak na potřebu adaptace na změnu klimatu.

Vodní hospodářství

Klimatická změna s sebou přináší nárůst průměrných ročních teplot, změny v přísunu srážek (delší období sucha střídány přivalovými dešti), snížení zásob vody v půdě, snížení průtoku ve vodních tocích, pokles hladiny vodních zdrojů a celkově snížení kvality vody povrchových vod. Součástí efektivního postupu v oblasti životního prostředí musí být ochrana vodního hospodářství. V důsledku realizovaných projektů byla v obcích Mikroregionu zaváděna opatření pro zachytávání dešťové vody a její čištění stejně jako samotné čištění vodních toků, studánek a přírodních pramenů, budování mokřadů a remízků. Ve městě Valašské Meziříčí, jeho místních částech a dalších obcích byla přijata preventivní protipovodňová opatření spočívající v instalaci moderní verze lokálního varovného systému a následné doplnění digitálního povodňového plánu.

I pro další kroky v rámci adaptace na změnu klimatu je naplánován společný postup obcí Mikroregionu. Jedná se například o realizaci opatření pro zadržování vody v krajině a opatření přispívajících k vyrovnávání se s měnícími se podmínkami vlivem extrémních klimatických změn (pořízení a využití retenčních nádob a vody v ní zadržené pro veřejné objekty obcí Mikroregionu), jejichž cílem je efektivní hospodaření se srážkovými vodami a snížení množství odebírané pitné vody z povrchových a podzemních zdrojů v rámci veřejných budov členských obcí Mikroregionu.

Jedním z kroků, kterými se obce Mikroregionu snaží zlepšit životní prostředí rozšíření kanalizace, konkrétně výstavba splaškové kanalizace. Všechny obce Mikroregionu jsou napojeny na veřejný vodovod, který je buď v majetku obce, nebo je ve správě společnosti Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s. Stav je velmi dobrý. Napojení bytů (jednogenerní rodinný dům = 1 byt) na vodovod na území Mikroregionu činí 94,0 %, průměr za kraj je 92,4 %. Ve většině obcí Mikroregionu se nachází kanalizace a čistírna odpadních vod, které patří buď VaK Vsetín, nebo obci samotné. V posledních deseti letech došlo k rozšíření sítě ČOV, a to především v obcích, které se zapojily do projektů Čistá řeka Bečva I, II, III., jejíž součástí bylo mimo jiné právě posílení sítě ČOV. Přesto však zůstaly obce, kde splašková kanalizace zcela chybí z důvodu komplikovaného reliéfu a stavebního uspořádání obce. Splašky jsou v těchto místech řešeny septiky, jímkami nebo trativody. V malých nízkorozpočtových obcích podporují její představitelé budování domácích čistíren odpadních vod (DČOV). Z důvodu vysoké finanční náročnosti a v některých případech nemožnosti připojení všech obyvatel na jednotnou kanalizační síť, může být decentralizované čištění odpadních vod efektivnější než výstavba rozlehlých stokových systémů.

Péče o zeleň

Ve snaze o zlepšení mikroklimatu, tlumení hluku a snižování prašnosti v zastavěném území došlo v několika obcích k revitalizaci i výsadbě nové zeleně za využití prostředků SFŽP, OPŽP nebo Nadace ČEZ. Ve větších městech došlo k revitalizaci sídelní zeleně, obnově historických stromových alejí, či výsadbě květnatých luk s rostlinnou skladbou typickou pro daný region. Zrealizovány byly také projekty zaměřené na podporu biodiverzity daných lokalit. Tato výsadba je důležitá jak z hlediska ekologického, tak i biologického (zadržování vody, vznik mikrobiotopů pro hmyz, ptactvo a jiné živočichy). Obce Mikroregionu počítají s tím, že v následujících letech budou s výsadbou, doplněním a revitalizací zeleně na svých územích pokračovat.

EVVO

Obce při realizaci projektů zaměřených na životní prostředí mohou využít odbornou poradenskou činnost environmentálně zaměřených NNO působících na území Mikroregionu. Jedná se o Český svaz ochránců přírody (ČSOP), který se zaměřuje na projektovou činnost a činnost spojenou s praktickou ochranou přírody, krajiny a životního prostředí. Věnují se zároveň environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě (EVVO). Svými aktivitami plní svaz rovněž funkci informačního a koordinačního centra a poskytuje výukové programy pro školy, přednášky a semináře pro veřejnost i celoroční mimoškolní činnost kolektivu Mladých ochránců přírody. Souběžně pak ve Valašském Meziříčí působí i Občanské sdružení ochránců přírody. Osvětové akce zaměřené na ochranu životního prostředí začleňuje do svých aktivit také město Valašské Meziříčí, a to jako aktivní člen národní sítě Zdravých měst. Rada města každým rokem schvaluje Program Zdravého města Valašské Meziříčí, který mimo jiné zahrnuje i aktivity zaměřené na environmentální oblast (např. Den Země, Uklidíme Česko, Kampaň na podporu elektromobility).

Odpadové hospodářství

Dalším společným tématem pro obce Mikroregionu v oblasti životního prostředí je nakládání s odpady. Odpadové hospodářství je problematika, kterou většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod. Oblast odpadového hospodářství je řešena samostatně jednotlivými obcemi a městy. Řešení společných problémů či realizace společných aktivit v rozvoji odpadového hospodářství však probíhá i na meziobecní úrovni pod záštitou Mikroregionu, v rámci kterého je podporována vzájemná spolupráce jeho členů.

Problematicke odpadového hospodářství se většina obcí Mikroregionu aktivně věnuje. Obce jsou vybaveny popelnicemi na směsný komunální odpad, třídění odpadu probíhá prostřednictvím sběrných kontejnerů, které umožňují separaci oddělitelných složek komunálního odpadu, a to papíru, plastů, bílého a barevného skla a nápojových kartonů. V rámci regenerace panelových sídlišť na území města Valašské Meziříčí jsou postupně budovány polozapuštěné podzemní kontejnery. Každá obec má smluvně sjednán odvoz odpadů, k němuž jsou využívány skládky v Bystřici pod Hostýnem a Životicích u Nového Jičína. Vzhledem k neexistenci skládky v řešeném území zde není využíváno skládkování. Skládkování odpadu probíhá mimo území ORP. Vyvážení odpadů na skládky umístěné na území sousedních ORP zvyšuje nákladovost svozu odpadů. Hlavní problém v oblasti odpadového hospodářství představuje finanční náročnost odpadového hospodářství a nedostupnost zařízení k nakládání s odpady na řešeném území.

V rámci Mikroregionu došlo díky realizaci projektů z programu OPŽP k rozšíření systému separace biologicky rozložitelného odpadu (BRO) a ke zkvalitnění nakládání s bioodpady. V roce 2013 realizoval DSO projekt pěti obcí, který zaváděl systém separace biologicky rozložitelného odpadu. Díky projektu byly v jednotlivých obcích a městech pořízeny kompostéry do domácností do bezplatného užívání. V navazujících projektech z let 2018 a 2019 došlo k rozšíření systému separace BRO, pořízení kompostérů do domácností obcí Mikroregionu a pořízení velkoobjemových kontejnerů na bioodpad na sběrná stanoviště v obcích. V některých obcích Mikroregionu byly za finanční spoluúčasti z fondů EU vystavěny komunitní kompostárny, některé obce mají mobilní kompostárnu. Občané jsou motivováni k intenzivnějšímu a kvalitnějšímu třídění bioodpadu, což vede k postupnému snižování množství směsného komunálního odpadu.² V roce 2021 realizoval DSO projekt zaměřený na předcházení vzniku komunálních odpadů, díky němuž došlo v rámci 15 členských obcí DSO k pořízení opakovaně použitelného nádobí a obalů a související infrastruktury pro jejich uložení a mytí za účelem předcházení vzniku odpadů používáním jednorázového nádobí a jednorázových obalů, které po použití vstupovalo do směsného komunálního odpadu.³ Jednotlivé obce a města pak podávají samostatně projekty, které se zaměřují na řešení oblastí odpadového hospodářství na jejich území.

² Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko, <https://www.meziricsko.cz/odpady/>

³ Společně bez odpadů v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko, <https://www.meziricsko.cz/odpady/>

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- hodnotné životní prostředí (CHKO Beskydy); - úspěšně zrealizované projekty na území Mikroregionu; - environmentální vzdělávání, výchova a osvěta EVVO (MŠ, ZŠ, volnočasové aktivity); - environmentálně zaměřené NNO; - fungující systém třídění a sběru odpadu; - zavedení systému separace BRKO v některých obcích - postupné doplňování zeleně v obcích; - instalace varovných systémů protipovodňových opatření - existence komunitních kompostáren na území a podpora domácího kompostování. - úspěšnost při čerpání evropských dotací v oblasti odpadového hospodářství;	- přítomnost významných producentů znečištění ovzduší a vod; - v některých obcích (v odlehlých oblastech) není dořešená splašková kanalizace; - dlouhodobě se zvyšující produkce odpadů na území Mikroregionu - velké množství skládkovaných komunálních odpadů; - absence skládky odpadů na území Mikroregionu; - nedostatečná osvěta v environmentální oblasti u dospělých; - přítomnost hlavních producentů odpadů v území ORP Valašské Meziříčí - především podniky chemického a stavebního průmyslu;
Příležitosti	Hrozby
- ochrana přírody a rozmanitosti krajiny; - zavedení moderních postupů v nakládání s odpady - motivační systém odpadového hospodářství, oběhové hospodářství; - vybudování společného zařízení pro zpracování komunálního bioodpadu; - rozšíření systému separace BRKO; - podpora EVVO u veřejnosti (třídění odpadu, ekologicky šetrné vytápění); - zajištění měření znečištění ovzduší z lokálních topenišť, dopravy a dalších zdrojů znečištění; - společný postup vůči znečišťovatelům; - zavádění prvků modrozelené infrastruktury; - společné řešení kanalizace; - opatření pro větší zadržování vody v krajině; - zapojení živnostníků, obchodních společností a zájmových organizací do systému třídění odpadů a jejich spolupráce s obcemi při řešení relevantních problémů odpadového hospodářství;	- negativní projevy klimatické změn; - přítomnost významných producentů znečištění; - velký počet lokálních topenišť; - důsledky ekologické katastrofy na řece Bečva; - zvyšování produkce komunálních odpadů; - naplnění kapacit skládek Bystřice pod Hostýnem a Životice u Nového Jičína; - ztráta zájmu obcí o řešení problematiky odpadového hospodářství; - snižující se finanční kapacita obcí k řešení odpadového hospodářství; - neúspěch při čerpání dotačních titulů; - ztráta zájmu občanů (včetně živnostníků či obchodních společností) o třídění odpadů;

A.2.2 Energetika

Energetika patří k jednomu z hlavních faktorů, které ovlivňují rozvoj daného území. Energetická koncepce daného území musí být v souladu s hlavními vizemi Státní energetické koncepce, kterými jsou: bezpečnost, nezávislost a udržitelný rozvoj. Součástí Strategického plánu rozvoje Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko na období 2020-2030 jsou opatření ke snížení ekologické zátěže ovzduší (ekologicky šetrné vytápění, realizace energetických úspor atd.). Mezi zástupci obcí Mikroregionu panuje shoda ohledně potřeby zavádět postupy, jejichž podstatou je kombinace souboru investičních a energeticky úsporných opatření.

Energeticky úsporná opatření

Některé obce si v minulých letech nechaly u budov, které mají v majetku, zpracovat energetické audity včetně průkazů jejich energetické náročnosti. U těchto budov se snaží o dosažení energetických úspor a využívání obnovitelných zdrojů energie instalací solárních kolektorů či solárních fotovoltaických zařízení připojených do sítě. V uplynulých letech se obcím Mikroregionu podařilo díky energeticky úsporným projektům provést zateplení budov obecních úřadů, škol i dalších objektů, které byly v majetku obce. Například Valašské Meziříčí zrealizovalo projekty zaměřené na zlepšení tepelně-technických vlastností objektů u čtyřech škol a průběžně revitalizuje panelová sídliště a bytové domy. Podobně postupovaly i ostatní obce Mikroregionu. Díky realizaci těchto opatření získaly renovované energeticky úsporné budovy, lepší kvalitu vnitřního prostředí v budovách s významným snížením provozních nákladů. Jako příklad vhodného využití solární energie a tepelných čerpadel může sloužit projekt „Zelená pro Beskydy – využití obnovitelných zdrojů energie“ (program Interreg IIIA), díky němuž došlo k instalaci solárních kolektorů a tepelných čerpadel u venkovního plaveckého bazénu.

Další oblast možných energetických úspor nabízí soustava veřejného osvětlení. Trendem je nahrazení energeticky náročných sodíkových lamp LED osvětlením se stínidly, která brání zbytečnému a energeticky náročnému rozptylu světla vzhůru, a naopak soustřeďují paprsky nižší intenzity směrem dolů. Tento krok je plně v souladu s principy udržitelné energetiky, neboť tato technologie má nižší spotřebu. Obce Mikroregionu mají v plánu pokračovat v postupné výměně, doplnění a modernizaci veřejného osvětlení a přechodu na LED osvětlovací technologie splňující požadavky 21. století.

Obce mají možnost získat finanční podporu na přípravu a realizaci energetických a energeticky úsporných projektů, zejména z evropských fondů, ale také národních zdrojů. V rámci Mikroregionu působí místní akční skupina Rožnovsko (MAS Rožnovsko), které nabízí obcím i občanům služby spojené se zpracováním projektových žádostí z různých evropských, národních či jiných programů, a to včetně dotací na energetické úspory (např. Kotlíkové dotace, Zelená úsporám, Zelená úsporám Light aj.)

Technická infrastruktura

Mikroregion aktuálně sdružuje 18 obcí s rozdílnou úrovní vybavenosti technickou infrastrukturou. Zásobování teplem je v obcích Mikroregionu řešeno dvěma způsoby – centrálně a individuálně. Centrální vytápění je zajišťováno ve městě Valašské Meziříčí, a to městem vlastněnou společností CTZ Valašské Meziříčí, s.r.o., jehož zdrojem je teplárna DEZA, a.s. Převážná část tepla ze sítě CZT Valašské Meziříčí s.r.o. slouží pro potřebu bytových domů a občanské vybavenosti (školy, učiliště, úřady, kulturní, sociální a zdravotní zařízení). V uplynulých letech byla zrealizována plynofikace takřka všech obcí Mikroregionu, s výjimkou obce Podolí a Velká Lhota, což je velmi dobrý stav. Podíl bytů s napojením na plyn (69,6 %) byl v roce 2011 vyšší než průměr za celý kraj (62,3 %).

Stále důležitější infrastrukturou pro dobré podmínky pro život v obcích se stává optický kabel, který zajišťuje dostatečně rychlý a stabilní internet. Jeho položení se z pravidla realizuje např. při výstavbě nebo opravě kanalizace nebo jiných sítí, případně místních komunikací a chodníků. Optický kabel se nachází v šesti obcích DSO (Valašské Meziříčí, Krhová, Poličná, Oznice, Choryně, Podolí).

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitní distribuční síť pro dodávky elektrické energie ve všech obcích DSO - plynofikace většiny obcí; - dostupná optická síť v některých obcích; - převládající trend snižování energetické náročnosti budov v majetku obcí; - povědomí společnosti o nutnosti a možnostech snižování spotřeby energie; - povědomí společnosti o existenci alternativních zdrojů; - využití OZE (instalace slunečních kolektorů a tepelných čerpadel);	- technicky zastaralý ekologicky nevyhovující stav některých budov v majetku obcí; - finanční náročnost realizace stavebních opatření a nedostatek finančních zdrojů; - chybějící plynofikace některých obcí; - chybějící optický kabel ve většině obcí;
Příležitosti	- Hrozby
- možnost zvyšování soběstačnosti instalací OZE; - snižování energetické náročnosti veřejných objektů - energetický management ve správě budov; - informování veřejnosti o OZE a snižování energetické náročnosti domů (sluneční kolektory, tepelná čerpadla, zateplování); - úspory energie ve veřejném osvětlení	- nárůst počtu lokálních topenišť a s tím spojené znečišťování ovzduší; - závislost na dodávkách energie, které jsou ovlivnitelné vývojem geopolitické situace

A.2.3 Doprava a mobilita

Silniční doprava

Územím Mikroregionu vedou silnice I., II. a III. třídy a místní a účelové komunikace. Některé obce Mikroregionu přímo protínají silnice I. třídy, jednou z nich je silnice I/35 (E442) patřící k páteřním celostátním silničním tahům mezinárodního významu, druhou pak silnice I/57 vedoucí Moravskoslezským a Zlínským krajem, která patří mezi hlavní silniční tahy na východě země. Území Mikroregionu není přímo napojeno na dálniční síť. Tento stav by měla změnit plánovaná Palačovská spojka – stavba I/35 Lešná–Palačov, která je součástí výstavby dopravního připojení komunikace I/35 na páteřní dálniční tah D1 Praha–Brno–Ostrava. Vybudování kvalitního kapacitního připojení na dálniční síť vytvoří předpoklady pro další rozvoj tohoto regionu.

Údaje z Celostátního sčítání automobilové dopravy na dálniční a silniční síti ČR provedeného v roce 2020 dokládají vysokou intenzitu provozu v některých obcích Mikroregionu. Nejvíce dopravně zatíženy jsou úseky Valašské Meziříčí – Vsetín a Valašské Meziříčí – Rožnov pod Radhoštěm, které protínají území několika obcí Mikroregionu. Podle těchto údajů na některých silničních úsecích ve městě Valašské Meziříčí přesáhla intenzita 20 000 vozidel/den.¹ Ze srovnání s údaji z roku 2016 navíc vyplývá, že se intenzita provozu zvyšuje. Vzrůstající intenzita silničního provozu vede k přetěžování komunikací, vystavení obyvatel nadměrnému hluku, znečištění prostředí a dalším negativním vlivům. Město Valašské Meziříčí má proto ve svých plánech výstavbu severního a západního obchvatu města.

Obrázek č. 2: Silniční síť v ČR, (+ výseč zachycující silniční síť na území Mikroregionu)

Zdroj: ŘSD ČR, https://apdos.roadmedia.cz/Upload/Maps/2/2022_7_cr_500bar.jpg?t=2022-10-04

¹ Celostátní sčítání dopravy 2020, Valašské Meziříčí,
https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/pages/results/list/default.aspx?l=Zl%C3%ADnsk%C3%BD%20kraj

MHD

Jako dobrý příklad modernizace, zpřístupnění a zatraktivnění hromadné dopravy svým občanům může sloužit město Valašské Meziříčí. Od 1. 1. 2021 zajišťují příměstskou autobusovou dopravu ve Valašském Meziříčí moderní ekologické autobusy společnosti TQM – holding s.r.o., které jsou částečně nízkopodlažní, klimatizované, monitorované a je zde možnost přepravy kočárků a osob na invalidním vozíku. Služba MHD je navíc pro všechny cestující poskytována městem zdarma. V říjnu 2022 pak spustila společnost TQM - holding s.r.o. ve spolupráci s městem nový web mhd.valasskemezirici.cz a nově na něj navázala také aplikace pro chytré telefony, v níž nechybí aktuální jízdní řády, mapy zastávek, informace o výlukách nebo poloze autobusu v reálném čase aj.

Cyklodoprava

Důležitým typem dopravy v rámci Mikroregionu je cyklodoprava využívaná především k rekreaci, ale také jako dopravní prostředek pro jízdu do zaměstnání. Území DSO Mikroregion Valašsko-kelečsko je díky své geografické poloze a příhodnému terénu ideálním místem pro cykloturistiku. Prochází jím páteřní cyklostezka „Bečva“ (dálková cyklotrasa ČR, č. 50) jejíž celková délka je cca 160 km. Tato cyklostezka vede od pramenů řeky Bečvy až po soutok s řekou Moravou a propojuje směry Vsetín, Hranice a Rožnov pod Radhoštěm. Dále se zde nachází několik navazujících cyklostezek a cyklotras, které se podařilo vybudovat díky realizaci projektů v rámci Mikroregionu (například Branky-Poličná, Branky-Police, Choryně-Kladeruby, Choryně-Kelč, Krhová-Hostašovice, Kunovice-Loučka, Podolí-Rajnochovice). V rámci Mikroregionu se připravují další projekty navazujících cyklotras. Strategie dalšího rozvoje cyklistické dopravy a cykloturistiky na území Mikroregionu je nyní připravována v součinnosti se Zlínským krajem dle Konceptu rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje.

Některé obce Mikroregionu motivují občany k využívání nemotorové dopravy a snaží se zvyšovat zájem veřejnosti o udržitelnou formu dopravy. Příkladem je výzva „Do práce na kole“ do které se například město Valašské Meziříčí zapojuje pravidelně od roku 2020. Mezi další akce na podporu nemotorové dopravy patří např. „kontrola stavu jízdních kol BESIP“ nebo každoroční akcí „Zahájení sezóny na cyklostezce Bečva“. Cyklisté také mohou využít možnosti přepravy kol Českými drahami anebo cyklobusy. V Mikroregionu se v některých obcích nachází také půjčovny kol, elektrokol a elektrokoloběžek.

Mobilita je považována za jeden ze základních faktorů, jak ve městě zvýšit kvalitu života. Díky úspěšné realizaci projektů Mikroregionu se v minulých letech podařilo prosadit nejdůležitější potřeby v oblasti dopravní infrastruktury i dopravní obslužnosti daného území. Vybudování nových částí cyklostezek zlepšilo propojení obcí Mikroregionu, v jednotlivých obcích byla alespoň částečně dobudována dopravní infrastruktura, zrekonstruovány místní komunikace v majetku obce, doplněny a opraveny chodníky, zavedena opatření ke zvýšení bezpečnosti na některých silnicích, vytvořena nová parkovací místa nebo zmodernizovány zastávky hromadné dopravy. Mezi zástupci obcí Mikroregionu panuje shoda ohledně podpory zavádění ekologických způsobů dopravy (podpora elektromobility včetně souvisejícího vybavení), díky nimž by se snížila dopravní a ekologická zátěž regionu. Město Valašské Meziříčí i obec Zašová se například rozhodli pořídit pro služební účely ekologické osobní vozidlo s alternativním pohonem šetrné k životnímu prostředí.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- dopravní poloha blízko dálnice R47 - Valašské Meziříčí jako dostupný silniční a železniční uzel; - pokrytí území veřejnou hromadnou dopravou, zastoupení více druhů veřejné dopravy (vlaková i autobusová doprava); - relativně hustá soustava železničních tratí; - rozvinutá síť cyklostezek a cyklotras; - vhodné podmínky pro rozvoj cyklodopravy; - podpora cyklodopravy vedením obcí - podpora využití MHD; - dostupnost aplikací pro vyhledávání dopravního spojení; - vhodné prostředí pro další rozvoj cyklistické dopravy v celém regionu;	- velmi vysoká intenzita dopravního provozu zatěžující některá města a obce; - chybí přímé napojení na dálniční síť; - chybí obchvat města; - chybí dopravní terminál; - nedostatečné propojení systémů veřejné dopravy, špatná návaznost vlakových a autobusových spojů; - nedostatečná dopravní obslužnost vzdálenějších obcí Mikroregionu; - nedostatečné množství bezpečných cyklistických komunikací pro každodenní dojíždění do zaměstnání, škol, úřadů; - zhoršující se stav některých úseků cyklostezek; některá propojení zcela chybí; - nízká motivace občanů využívat alternativní druhy dopravy; - nedostatečný počet nabíjecích stanic;
Příležitosti	Hrozby
- plánované napojení na dálniční síť; - plánované vybudování obchvatu města; - vybudování dopravní infrastruktury včetně parkovišť a dopravního terminálu; - využití moderních trendů ve veřejné dopravě, modernizace vozového parku; - nový integrovaný systém ZK pro zlepšení návaznosti spojů a dopravní obslužnosti; - větší propojení dalšími úseky cyklostezek a cyklotras; - meziobecní spolupráce v oblasti dopravy; - podpora cyklodopravy a doplňkové infrastruktury - podpora elektrodopravy včetně vybavení (např. sdílená kola, nabíječky aj.);	- vzrůstající intenzita automobilové dopravy; - zhoršující se stav komunikací v důsledku nadměrného provozu - finanční náročnost nových dopravních staveb a staveb dopravní infrastruktury - preference individuální automobilové přepravy před MHD - zhoršení stavu životního prostředí v důsledku neřešené dopravní zátěže

A.2.4 Dobré vládnutí

Město Valašské Meziříčí v letech 2013-2014 realizovalo projekt „Zefektivnění strategického plánování a rozvoj Good Governance ve městě Valašské Meziříčí“, který se zaměřoval na tvorbu a zavedení systémových změn vedoucích k vyšší transparentnosti a otevřenosti úřadů samosprávy. Byly zavedeny nové nástroje pro zefektivnění komunikace s veřejností. Současně byla vytvořena strategie rozvoje good governance reflektující aktuální trendy.

Aby město či obec reflektovalo aktuální trendy rozvoje good governance, je třeba zajistit dobře nastavenou organizační strukturu jeho úřadu, kvalitní strategické řízení, otevřenou komunikaci a širokou participaci aktérů zahrnující veřejná, soukromá a občanská partnerství. Za tímto účelem je například v rámci Mikroregionu v oblasti sociálních služeb využíváno komunitní plánování jako vysoce efektivní model plánování zahrnující úzkou spolupráci mezi účastníky procesu. Obdobně je již několik let v oblasti vzdělávání v rámci místního akčního plánu rozvoje vzdělávání podpořena spolupráce zřizovatelů škol, škol samotných a ostatních aktérů ve vzdělávání, to znamená společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro řešení místně specifických problémů a potřeb.

Obce Mikroregionu mají rovněž možnost podílet se na komunitně vedeném místním rozvoji, a to prostřednictvím místních akčních skupin, které poskytují obcím pomoc zejména v oblasti dotačního managementu. Na území Mikroregionu působí pro programové období 2021+ dvě místní akční skupiny, a to MAS Střední Vsetínsko (zahrnuje tři členské obce Mikroregionu) a MAS Rožnovsko (zahrnuje 15 členských obcí Mikroregionu), která od roku 2020 sdružuje také členy Místní akční skupiny Kelečsko-Lešensko-Starojicko. Tyto spolky mají za úkol aktivizace občanů mikroregionu, daří se jim budovat partnerství a podporovat činnost na všech úrovních místních subjektů (obce, podnikatelé, spolky a zájmová sdružení, veřejnost).

Vedení obcí se snaží zajistit, aby úřednická i neúřednická místa na obecních úřadech byla obsazována zkušenými úředníky na základě výběrových řízení. Představitelé obcí se rovněž snaží zefektivnit komunikaci s veřejností. Některá města Mikroregionu mají zpracovány strategické dokumenty (např. Chytrý Valmez), ve kterých je řešena otázka digitalizace a práce s daty. Některým obcím se podařilo zpřístupnit elektronické verze formulářů, umožnit platby poplatků kartou či online, zavést elektronické objednání na některé oddělení úřadu a celkově zvýšit časovou efektivitu při vyřizování žádostí a potřeb veřejnosti směrem k úřadu. Přesto však zůstávají některé překážky v komunikaci (velký objem informací, informační bariéra mezi úředníky a volenými zástupci města). Překážku představuje také decentralizace budov městského úřadu (např. Valašské Meziříčí).

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- investice do modernizace veřejné správy; - profesionalizace veřejné správy; - vysoká úroveň spolupráce a dobré vztahy mezi obcemi v rámci Mikroregionu; - zavedení nových komunikačních kanálů mezi obcemi a veřejností; - pravidelné průzkumy a zjišťování názorů veřejnosti; - kvalitní zpracování projektů pro získání dotací;	- snižující se zájem občanů o věci veřejné; - nízká motivace k práci ve veřejném sektoru; - nedostatečné manažerské kapacity pro rozvojové aktivity v rámci obcí; - byrokratické překážky (nadměrná administrativa, složité a zdlouhavé vyřizování některé dokumentace); - nízká úroveň spolupráce mezi jednotlivými organizacemi veřejné správy; - rozdělení městského úřadu do několika vzdálených pracovišť (valašské Meziříčí) - chybějící elektronizace veřejné správy
Příležitosti	Hrozby
- rozšíření meziobecní spolupráce do dalších oblastí; - podpora vyšší míry identifikace občanů s městem/obcí - využití strukturálních fondů a dalších zdrojů k financování rozvojových aktivit; - zefektivnění komunikace veřejné správy s veřejností (elektronické úřední desky, modernizace webů a další nástroje komunikace s veřejností); - podpora vyšší participace občanů; - nastavení dobré spolupráce s médii; - spolupráce s ostatními úřady;	- nefunkčnost Mikroregionu zapříčiněná nejednotnými postoji obcí; - neefektivní využívání dotačních zdrojů obcí; - pokles míry identifikace občanů s obcí/městem

A.2.5 Financování SMART

Pro realizaci projektových záměrů v oblasti SMART CITY je nezbytné zajištění jejich proveditelnosti i po finanční stránce. Jedním z hlavních úkolů obcí a měst je proto zajištění dostatečných finančních zdrojů, které pomohou takovéto technologie obcím použít. Vzhledem k pestré škále projektů SMART CITY, existuje rovněž široká paleta možností, jak tyto projekty financovat. Vždy bude záležet na možnostech dané obce využít vlastní zdroje k jejich financování ať už ze 100 % nebo v jiném poměru (např. evropské fondy, národní či mezinárodní dotační programy apod.), případně využít soukromé zdroje (půjčky, leasing, sponzorské příspěvky, crowdfunding apod.).

Pokud daný projekt dokáže generovat takové příjmy, aby pokryly náklady související s pořízením technologie, provozem a údržbou, a dokáže-li projekt dokonce generovat určitou míru zisku, není potřeba ze strany města vynakládat vlastní rozpočtové zdroje. V ostatních případech je potřeba analyzovat dotační možnosti v kombinaci s vlastními rozpočtovými zdroji, v nejzazším případě řešit zapojení externích zdrojů (dluhové zdroje).

Financování SMART CITY projektů je tedy ideální řešit ve vícezdrojové struktuře:

Rozpočtové zdroje města

Rozpočtové zdroje města představují tradiční zdroj financování investičních projektů. S takovýmto typem financování projektů mají zkušenost všechny obce Mikroregionu. Ne vždy však zdroje z rozpočtu města pokryjí celkové projektové náklady. Využití a plánování zdrojů z rozpočtu by mělo reflektovat zásadu volného cash-flow. Nejprve pokrýt dluhovou službu a mandatorní výdaje a zbylé prostředky investovat. Při odhadu volných rozpočtových zdrojů lze vycházet z rozpočtového výhledu města.

Vlastní zdroje dodavatele

U těchto typů projektů existují dva typy možného financování. PPP projekty - Partnerství veřejného a soukromého sektoru. Jde o smluvní vztah mezi soukromým a veřejným sektorem, jímž se soukromý sektor zavazuje k zajištění veřejných služeb nebo infrastrukturních projektů, které bývají typicky dodávány nebo provozovány veřejným sektorem. Druhým typem jsou EPC projekty tzv. „financování energeticky úsporných opatření z budoucích úspor.“ Jedná se o komplexní službu, která v sobě zahrnuje návrh úsporných opatření, přípravu, realizaci a zajištění financování projektu, vedoucí k úsporám energie. Tato metoda funguje na splátkovém principu, kdy obec k její realizaci nepotřebuje vlastní finanční zdroje a postupně ji poskytovateli splácí z výsledných a smluvně garantovaných úspor. Veškerá rizika projektu nese poskytovatel a v případě, že úspor není dosaženo dle předem stanoveného modelu, nese poskytovatel i finanční dopady tohoto neúspěchu. Investice do projektu metodou EPC mají návratnost 6 až 10 let. Je možné s ním dosáhnout snížení až 40 % nákladů na energie.

Dotační možnosti

V současné době je k dispozici velké množství dotačních programů na financování projektů SMART CITY. Jedná se o podporu jak z evropských zdrojů (ESI fondy, evropské programy (INTERREG CENTRAL EUROPE, INTERREG DANUBE, Urbact III, HORIZON 2020, Program LIFE, CEF 2014 – 2020, Evropa pro občany, PF4EE, EIB), tak národních (TAČR (PROGRAM ALFA, PROGRAM EPSILON), PANEL 2013+ (MMR), Nová Zelená úsporám (MŽP), Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury (MPO)) a dalších zdrojů (např. Programy V4). Projektový manažerů Mikroregionu pravidelně sledují vyhlašování výzev dotačních programů, aby mohli tyto informace následně zprostředkovat obcím Mikroregionu a informovat je o dotačních možnostech.

Externí financování

Poslední možností je financování rozvojových projektů pomocí externích věřitelů. Možnosti jsou opět široké, nabídka obsáhlá – jak na národní úrovni, tak na úrovni evropské, např.:

- Finanční úvěry Evropské investiční banky
- Záruky Evropské investiční banky
- Investiční úvěry
- Směnečný program
- Účelový úvěr
- Leasing, operativní leasing

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- ambiciózní plány na investiční projekty; - zkušený projektový tým v Mikroregionu; - spolupráce obcí v projektovém řízení v rámci Mikroregionu; - zapojení komunity a veřejnosti do SMART strategie; - zkušenost s velkými investičními akcemi v DSO;	- nízká míra povědomí a informovanosti o SMART strategiích v menších obcích; - celková složitost problematiky SMART a jednotlivých procesů v projektech SMART - absence realizovaných projektů SMART - finanční náročnost projektů SMART - absence motivace zaměstnanců pro SMART řešení
Příležitosti	Hrozby
- vzdělávání zaměstnanců a volených zastupitelů v oblasti SMART; - zvýšení povědomí veřejnosti o možnostech SMART strategií; - pravidelné sledování dotačních zdrojů; - intenzivnější spolupráce s dalšími městy a mikroregiony; - lepší připravenost DSO získat finanční prostředky z národních i evropských zdrojů;	- míra spolufinancování projektu; - nedostatek prostředků z evropských a národních zdrojů; - změna politické situace a orientace při rozvoji měst a obcí;

A.3 Prognóza dalšího vývoje

Otázka dalšího vývoje je ovlivněna řadou faktorů, vnitřních i vnějších, které ne vždy je možno předvídat, a ne vždy je možné ovlivnit. Příkladem může být neočekávaný nástup pandemie COVID nebo rozpoutání válečného konfliktu na Ukrajině. Je možné ovšem říci, že tlak, požadavky a nároky na kvalitu zajištění jednotlivých oblastí budou stoupat a je potřeba hledat do budoucna efektivní řešení a přijímat nová opatření, která budou reagovat na měnící se podmínky.

V současné době panuje mezi představiteli obcí Mikroregionu shoda ohledně budoucího směřování DSO v oblasti SMART CITY. Rovněž si jednotlivé obce uvědomují potřebu meziobecní spolupráce, která přispívá k efektivnějšímu řešení výzev 21. století. Oblast dopravy a mobility nabízí vhodný příklad pro Smart řešení. Jako nejvhodnější se jeví zacílení na podporu a zavádění ekologicky čistých pohonů v dopravě a s tím související budování infrastruktury, zatraktivnění hromadné dopravy a podpora cyklodopravy. Plánováno je také společné vyjednávání o zajištění vyhovující dopravní obslužnosti se Zlínským krajem nebo prosazování realizace Palačovské spojky.

V oblasti životního prostředí chtějí obce realizovat opatření, která povedou ke snížení ekologické zátěže ovzduší (ekologicky šetrné vytápění, realizace energetických úspor). Pro vyhodnocení účinnosti jednotlivých kroků je nezbytné zajištění pravidelného měření znečištění ovzduší z lokálních topenišť, dopravy a dalších zdrojů znečištění. Obce Mikroregionu se zaměří také na realizaci opatření reagujících na měnícími se podmínky vlivem extrémních klimatických změn (opatření pro zadržování vody v krajině, protipovodňová opatření, doplnění obecní zeleně a péče o ni, ochrana přírody aj.).

Nedílnou součástí oblasti životního prostředí je řešení nakládání s odpady. Obce Mikroregionu se shodnou na nutnosti podpory třídění odpadů včetně zajištění míst pro nakládání s nimi. Obecnou tendencí bude zavádění moderních přístupů (např. motivační systém odpadového hospodářství). K tomu je zapotřebí zvýšení povědomí veřejnosti o nezbytnosti těchto kroků. Environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu budou mít na starost nejen školy, ale také environmentálně zaměřené neziskové organizace. Oblast životního prostředí je úzce spjata s oblastí energetiky, kde budou obce usilovat především o zvyšování soběstačnosti instalací obnovitelných zdrojů energie, snižování energetické náročnosti veřejných objektů i informování veřejnosti o těchto možnostech.

S ohledem na aktuální trendy se obce Mikroregionu snaží efektivně začlenit prvky good governance v rámci svých úřadů i konkrétních činností. Obce budou i nadále podporovat otevřenou komunikaci a širokou participaci aktérů, budou pokračovat v komunitně vedeném místním rozvoji, komunitním přístupu k sociálním službám či vzdělávání. Podporovány budou nové metody komunikace vedené snahou o vyšší transparentnost a otevřenost úřadů.

V oblasti financování SMART projektů se bude Mikroregion snažit především v oblasti projektů zaměřených na úsporu energie budov využít metody EPC k zajištění jejich financování. Nedílnou součástí zároveň bude pravidelné sledování projektových výzev dotačních programů na financování projektů SMART CITY jak z evropských, tak i národních zdrojů.

B. STRATEGICKÁ ČÁST

B.1 Základní strategické směřování

Strategická část představuje druhou dílčí klíčovou kapitolu tohoto dokumentu, přičemž společně s analytickou a implementační částí tvoří jeden funkční celek, který bude představovat nosný dokument pro další směřování DSO mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko pro budoucí období.

Strategická část byla vypracována v reakci na:

- podněty, doporučení a východiska vzešlá z analytické části, SWOT analýz
- pracovní jednání s představiteli DSO
- příklady dobré praxe, které je možné aplikovat na území Mikroregionu
- přímou vazbu, opatření a cíle strategických dokumentů Mikroregionu
- doporučení na tvorbu strategických dokumentů dle metodiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR

Vize a základní cíle Mikroregionu byly detailně rozpracovány v rámci Strategického plánu pro období let 2020-2030, tyto cíle jsou v souladu s prioritními oblastmi SMART koncepce, která je dále rozpracovává na jednotlivá dílčí opatření.

Základní nastavení jednotlivých priorit a cílů vychází z přirozené nutnosti uspokojovat potřeby obyvatel a současně rozvíjet vymezené území. Potřeba udržitelného rozvoje by měla být přítomna při všech rozhodovacích procesech v každé z obcí. Je ovšem zřejmé, že z pohledu mikroregionu nelze zahrnout a zohlednit všechna nezbytná opatření a témata, neboť i přes patrnou podobnost zájmů a problémů, má každý z členů svazku své vlastní priority. Cíle a opatření na úrovni DSO proto představují souhrn témat, které byly vzájemnou dohodou definovány jako témata vhodná pro společné a koordinované řešení s podporou v rámci DSO.

B.2 Vize Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko

Strategickou vizi a celkové pojetí je možné stručně definovat následovně:

Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko je moderní rozvíjející se region, otevřený novým příležitostem a technologiím ve všech oblastech svého působení.

Vize představuje dlouhodobý, žádoucí obraz o ideální budoucnosti mikroregionu, o tom, jak se bude mikroregion měnit a zlepšovat. Vize je tzv. „směrovkou“ rozvoje a zároveň představuje ideální cílový stav území. Tento strategický plán pouze napomůže k dosažení vize. Vize bude naplněna až v dlouhodobějším horizontu s pomocí více strategických plánů. Časový horizont vize mikroregionu je definován do roku 2040.

- Počet obyvatel mikroregionu je stabilní a dále neklesá. Přibýlo množství obcí, kde vzrostl počet obyvatel.
- Podařilo se prosadit nejdůležitější potřeby v oblasti dopravní infrastruktury i dopravní obslužnosti. Pro zvýšení bezpečnosti dopravy je dobudovaný systém cyklostezek sloužící pro cesty do zaměstnání a jako základ pro další rozvoj cestovního ruchu. Zlepšilo se tím také propojení obcí.
- Potenciál cestovního ruchu je využíván tak, aby nadměrně neomezoval život místních obyvatel.
- Obce vzájemně koordinují a usměrňují aktivity cestovního ruchu v širším kontextu.
- Je zde vysoká kvalita předškolního a základního školního vzdělávání. Kapacity vzdělávání včetně zařízení pro volnočasové aktivity jsou dostatečné. Obce se aktivně zapojují do komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb a jednotlivá zařízení a služby fungují s ohledem na celkový kontext území. Kapacita všech druhů sociálních služeb a sociálních bytů je dostatečná.
- Technická infrastruktura je dobudována ve většině obcí. Postupně se snižuje znečištění ovzduší.
- Zvyšuje se podíl zeleně v krajině.
- Svazek obcí realizuje rozvojové projekty ve všech oblastech, kde je to vhodné a efektivní.
- Koordinuje a podporuje společné projekty obcí. Mikroregion pomáhá obcím se zvládáním administrativy. Spolupracuje se i s vnějšími subjekty.

B. 3 Strategické oblasti, seznam cílů a opatření

Strategické oblasti vychází z původního zadání projektu, kdy kromě povinných témat byla vybrána také témata dobrovolná, vycházející z priorit a možností DSO Mikroregionu Valašsko-kelečského. Každá z těchto prioritních, strategických oblastí se rozpadá do navržených strategických cílů a dále do jednotlivých opatření, která jsou podrobněji řešena v rámci kapitoly B.4 Karty opatření pro strategické oblasti.

Strategická oblast č. 1 Životní prostředí

Strategický cíl 1.1 Zvýšení informovanosti o ochraně životního prostředí

Opatření 1.1.1 Podpora EVVO ve výuce v ZŠ, MŠ

Opatření 1.1.2 Vzdělávací prezentace pro veřejnost (např. nakládání s odpady)

Strategický cíl 1.2 Začlenění prvků modrozelené infrastruktury ve veřejných prostranstvích

Opatření 1.2.1 Revitalizace veř. prostranství, doplnění krajinné zeleně, zvýšení podílu zeleně

Opatření 1.2.2 Realizace opatření pro větší zadržování vody v krajině

Strategický cíl 1.3 Environmentálně šetrné efektivní odpadového hospodářství

Opatření 1.3.1 instalace chytrých odpadových nádob s cílem zabránit znečištění veřejných prostranství v obcích

Opatření 1.3.2 SMART monitoring naplněnosti kontejnerů vč. aplikace pro občany

Opatření 1.3.3 Zavedení motivačního systému odpadového hospodářství

Strategický cíl 1.4 Snížení ekologické zátěže ovzduší

Opatření 1.4.1 Společný postup obcí v oblasti snížení ekologické zátěže ovzduší

Opatření 1.4.2 Podpůrná opatření na snížení ekologické zátěže z lokálních topenišť

Strategická oblast č. 2 Energetika

Strategický cíl 2.1 Zavedení energetického managementu

Opatření 2.1.1 Vytvoření pozice energetického manažera pro obce Mikroregionu

Opatření 2.1.2 Sběr a analýza dat o spotřebách energie

Strategický cíl 2.2 Energetické úspory

Opatření 2.2.2 Realizace energeticky úsporných opatření na budovách v majetku obcí

Opatření 2.2.3 Energeticky úsporná opatření na venkovním veřejném osvětlení

Strategický cíl 2.3 Energetická soběstačnost obcí s využitím obnovitelných zdrojů energie

Opatření 2.3.1 Instalace fotovoltaických systémů

Opatření 2.3.2 Instalace nových zdrojů vytápění

Strategický cíl 2.4 Osvěta v oblasti energetiky

Opatření 2.4.1 Školení zaměstnanců obcí Mikroregionu

Opatření 2.4.2 Informování veřejnosti o možnostech energetických úspor

Strategická oblast č. 3 Doprava

Strategický cíl 3.1 Podpora elektromobility

Opatření 3.1.1 Pořízení elektromobilů pro služební účely obcí DSO

Opatření 3.1.2 Výstavba dobíjecích stanic na území DSO

Opatření 3.1.3 Osvěta v oblasti elektromobility

Strategický cíl 3.2 Podpora cyklodopravy

Opatření 3.2.1 Rozšíření a napojení sítě cyklostezek v rámci DSO

Opatření 3.2.2 Rozvoj doplňkové infrastruktury (dobíjecí stanice, stojany aj.)

Opatření 3.2.3 Motivace občanů k častějšímu využívání cyklodopravy (soutěže, akce, aj.)

Strategický cíl 3.3 Podpora veřejné dopravy

Opatření 3.3.1 Monitoring dat, měření

Opatření 3.3.2 Opatření pro zkvalitnění veřejné dopravy

Strategická oblast č. 4 Good Governance

Strategický cíl 4.1 Efektivní veřejná správa

Opatření 4.1.1 Efektivní komunikace a zajištění přístupu občanů k otevřeným datům

Opatření 4.1.2 Podpora participace občanů

Strategický cíl 4.2 Chytrý úřad

Opatření 4.2.1 Elektronizace veřejné správy obcí Mikroregionu

Opatření 4.2.2 Vzdělávání zaměstnanců a volených zastupitelů v oblasti SMART

Strategický cíl 4.3 Spolupráce obcí DSO

Opatření 4.3.1 Meziobecní spolupráce obcí DSO v oblasti SMART řešení

Strategická oblast č. 5 Financování

Strategický cíl 5.1 Hledání dostupných zdrojů pro financování investic mimo rozpočet obce

Opatření 5.1.1 Pravidelné sledování dotačních příležitostí, efektivní využívání dotační podpory z EU, národní dotace, krajské dotace aj.

Opatření 5.1.2 Využití EPC metody realizace projektů

Opatření 5.1.3 Využití dalších nástrojů pro financování projektů

Strategický cíl 5.2 Spolupráce obcí na SMART opatřeních

Opatření 5.2.1 Spolupráce na společných projektech včetně sdílení finančních zdrojů (leasing, investiční úvěry)

B. 4 Karty opatření pro strategické oblasti

Tato kapitola se blíže věnuje a rozpracovává jednotlivá opatření z hlediska jejich budoucí realizace v podmínkách DSO. Pro větší přehlednost byly vypracovány tzv. karty opatření, které blíže identifikují vybrané aspekty, jako jsou:

- popis: co je podstatou opatření, čím se zabývá, jaký problém řeší, kdo je zapojen;
- přínos: jaký bude výsledný dopad po realizaci, zlepšení pro region, pro občany aj.;
- časový harmonogram: předpokládaný výhled realizace;
- finanční náročnost a zdroje: odhadovaný náklad, možnosti financování z externích zdrojů aj.;
- další: prostor pro poznámky a doplňující informace.

SO 1 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

SC 1.1 Zvýšení informovanosti o ochraně životního prostředí	
Opatření 1.1.1. Podpora EVVO ve výuce v ZŠ, MŠ	
Popis/podstata	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) jsou významnými preventivními nástroji politiky životního prostředí. Jejich cílem je rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) potřebných pro environmentálně odpovědné jednání lidí, tedy takové jednání, které je v dané situaci a možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Podpora těchto hodnot a environmentálního smýšlení u mladé generace je zcela stěžejní, jedná se o významný nástroj na podporu udržitelného rozvoje. Opatření zahrnuje podporu a spolupráci škol, zprostředkování vzdělávacích exkurzí, realizaci environmentálně zaměřených projektů, pořízení nezbytného vybavení.
Přínos/dopad	• Zvýšení odpovědného chování u mladé generace; • Zvýšení spolupráce mezi regionem a školami, přesah do MAP;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční zdroje	Finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit. Větší a náročnější aktivity možné financovat např. z IROP, FMP, INTERREG, VISEGRAD, ERASMUS+
Další	Příklady konkrétních aktivit a projektů: • odborné interaktivní workshopy ve spolupráci s Valašským ekocentrem • návštěva ekologických farem • pořízení vybavení do škol pro předmět pěstitelských prací • realizace přeshraničního projektu s tematikou ochrany životního prostředí • vytvoření sekce na webových stránkách se statistikami třídění podle obcí, přepočty na obyvatele, produkce odpadů
Opatření 1.1.2. Vzdělávací prezentace pro veřejnost	
Popis/podstata	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) jsou významnými preventivními nástroji politiky životního prostředí. Jejich cílem je rozvoj

	kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) potřebných pro environmentálně odpovědné jednání lidí, tedy takové jednání, které je v dané situaci a možnostech co nejvýhodnější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Opatření se zaměřuje na širokou veřejnost a odpovědné jednání obyvatel ve vztahu k životnímu prostředí. Tématika možného vzdělávání je poměrně široká, pro zvýšení atraktivity vůči obyvatelům je možné spojit např. s informovaností obyvatel o dotačních příležitostech např. ve vztahu k výměně neekologických kotlů, pořízení kompostérů aj.
Přínos/dopad	• Zvýšení odpovědného chování u široké veřejnosti; • Osvětová činnost; • Podpora spolupráce, komunikace, budování vztahu s obyvateli, předání ucelených informací;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Aktivita finančně nenáročná – odhadované náklady v řádu tis. Kč Vlastní zdroje.
Další	Příklady konkrétních aktivit a projektů: • konference, veřejné besedy na téma snižování ekologické zátěže. • zapojení široké veřejnosti do aktivit v regionu – např. při příležitosti akce „Uklidme Česko“, Den Země aj.

SC 1.2 Začlenění prvků modrozelené infrastruktury ve veřejných prostranstvích	
Opatření 1.2.1 Revitalizace veř. prostranství, doplnění krajinné zeleně, zvýšení podílu zeleně	
Popis/podstata	Problematika mizející zeleně úzce souvisí s urbanizací a zvyšující se městskou zástavbou. Opatření cílí na aktivity podporující novou výsadbu a revitalizaci stávající zeleně. Základním cílem je nezménšovat stávající zelenou plochu.
Přínos/dopad	• Zlepšení stavu a celkového vzhledu veřejného prostranství; • Pozitivní vliv na životní prostředí; • Prevence proti suchu a přehřívání ulic;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Střední finanční náročnost. Využití dotačních možností – OPŽP, Nadace ČEZ, NPŽP;
Další	Příklady konkrétních aktivit a projektů: • výsadba alejí, stromořadí • zakládání luk • obnova a revitalizace parků
Opatření 1.2.2 Realizace opatření pro větší zadržování vody v krajině	
Popis/podstata	Realizace opatření podporující zadržování vody v krajině, jakožto nástroje na podporu boje se suchem i jako preventivní opatření proti povodním. Jedná se z velké míry o větší akce investičního charakteru zahrnující jednak budování nádrží pro zachytávání dešťové vody, ale také opatření přímo v krajině – budování mokřadů, tůní, rybníků aj. Součástí koordinace aktivit v rámci DSO, monitoring a administrativní podpora.
Přínos/dopad	• Podpora ochrany životního prostředí; • Snižování hrozeb – prevence; • Zlepšení stavu krajiny;

Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Opatření finančně náročné. Doporučeno realizovat skrze dotační podporu – zejména OPŽP 2021-2027-
Další	Příklady konkrétních aktivit a projektů: - Realizace investičních projektů na veřejných budovách (např. školy, úřady) pro zachytávání dešťové vody. - Realizace menších projektů např. v základních a mateřských školách formou zachytávání dešťové vody do mobilních nádrží a jejich zpětné použití pro závlahu. - Budování mokřadů v krajině.

SC 1.3 Environmentálně šetrné efektivní odpadové hospodářství	
Opatření 1.3.1 Instalace chytrých odpadových nádob s cílem zabránit znečištění veř. prostranství v obcích	
Popis/podstata	Instalace tzv. chytrých odpadových nádob, zejména na vysoce frekventovaná centra obcí. Odpadové nádoby jsou vybaveny hydraulickým lisem (solární energie, FVE), díky čemuž dojde ke snížení vyprodukovaného objemu odpadu, a to až 4x. Současně jsou nádoby schopny komunikovat se společností zajišťující svoz, čímž dochází k optimalizaci celého procesu.
Přínos/dopad	- Snížení nákladů na svoz komunálního odpadu; - Snížení frekvence svozu; - Pozitivní dopad na vzhled veřejného prostranství;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Odhadované náklady cca 180 tis. Kč / nádoba vč. doprovodného systému a licence.
Další	V podmínkách DSO vhodné zejména pro centra obcí.
Opatření 1.3.2 SMART monitoring naplněnosti kontejnerů, chytré odpadové hospodářství a mobilní aplikace	
Popis/podstata	Opatření zacílené na zavádění prvků chytrého odpadového hospodářství, zahrnující osazení odpadových nádob senzory, které umožňují monitoring naplněnosti, na základě kterého je možné efektivně koordinovat svoz odpadu. Detailní evidence a analytické nástroje umožňují zvýšení efektivity celého procesu a především snížení nákladů. Současně by bylo vhodné doplnit systém o aplikace určenou obyvatelům – poskytující informace ohledně zaplnění nádob, termínech svozu, přístavení velkoobjemových kontejnerů, hlášení problémů aj.
Přínos/dopad	- Snížení nákladů na svoz odpadu; - Snížení zátěže na životní prostředí; - Sběr dat pro další použití a optimalizaci veřejného prostoru;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje obcí, DSO.
Další	Jedná se o opatření, které může být zaváděno postupně.
Opatření 1.3.3 Zavedení motivačního systému odpadového hospodářství	
Popis/podstata	Opatření na podporu nakládání s odpady s cílem snížit produkci netříděného odpadu. Opatření je založeno na motivačním a evidenčním systému

	odpadového hospodářství, kdy se množství vytříděného odpadu projeví na výši poplatku za svoz komunálního odpadu.
Přínos/dopad	• Snížení netříděného odpadu; • Zvýšení motivace na straně obyvatel pro ekologicky odpovědné jednání; • Snížení finanční náročnosti pro obyvatele i obec;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Opatření není finančně náročné, očekává se realizace z vlastních zdrojů.
Další	Příkladem dobré praxe obec Krhová, která má zaveden systém MESOH.

SC 1.4 Snížení ekologické zátěže ovzduší

Opatření 1.4.1 Společný postup obcí v oblasti snížení ekologické zátěže ovzduší

Popis/podstata	Vytvoření společné platformy zaměřené na sledování kvality ovzduší v DSO. Součástí bude koordinace jednotlivých aktivit v obcích, vyplývající mimo jiné také z Akčního plánu zlepšování kvality ovzduší z r. 2022. Platforma bude komunikovat a přizve ke své činnosti také pracovníka MěÚ Valašské Meziříčí Z Odboru Životního prostředí, který má naplňování plánu ve své agendě.
Přínos/dopad	• Zlepšení stavu ekologické zátěže ovzduší • Zvýšení informovanosti
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční zdroje	Vlastní zdroje
Další	Příklady aktivit: • Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší; • Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva; • Společný postup proti hlavním znečišťovatelům; • Pravidelný monitoring stavu znečištění;

Opatření 1.4.2 Podpůrná opatření na snížení ekologické zátěže z lokálních topenišť

Popis/podstata	Lokální topeniště patří podle zpracovaných výstupů k největším znečišťovatelům ovzduší v rámci sledovaného území. Záměrem opatření jsou postupné kroky obcí, např. formou závazných vyhlášek k regulaci či osvětovou a poradenskou činností.
Přínos/dopad	• zlepšení stavu životního prostředí; • zvýšení informovanosti veřejnosti;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční zdroje:	Aktivita bez výrazných finančních nároků DSO. OPŽP, NPO, vlastní zdroje
Další	Příklady aktivit: • osvětová činnost pro veřejnost – možnosti využití dotačních titulů pro výměnu kotle; • pomoc veřejnosti při podání žádosti o „zelená“ opatření; • možnost regulace formou veřejnou vyhlášky – omezení spalování v otevřených ohništích;

SO 2 ENERGETIKA

SC 2.1 Zavedení energetického managementu	
Opatření 2.1.1. Vytvoření pozici energetického manažera	
Popis/podstata	Důležitou součástí zavádění SMART řešení v oblasti energetiky je zřízení pozice a definování náplně práce energetického manažera. Jeho úkolem je řídit proces hospodaření obcí s energií s cílem snížit energetickou náročnost. Jeho náplní práce je zejména monitoring, koordinace a plánování komplexních investičních projektů, včetně získávání externích finančních prostředků pro realizaci těchto opatření. Energetický manažer navrhuje vhodná dlouhodobá opatření a poté vyhodnocuje výsledky v podobě verifikovaných úspor energie. Tuto pozici je zapotřebí zakotvit v organizačním řádu měst a obcí tak, aby jeho stanovisko mělo příslušnou váhu a s podporou vedení obcí měl možnost své názory prosadit. Energetický manažer má přímý vliv na ekonomiku dané obce.
Přínos/dopad	• Řízení procesu hospodaření obcí s energií; • Snižování energetické spotřeby a náročnosti;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Mzdové prostředky pro tuto pozici financovány z rozpočtů obcí.
Další	Jelikož většina obcí DSO nemá finanční a personální kapacity, aby mohly samostatně rozvíjet energetický management, nabízí se možnost sdíleného energetického manažera pro více obcí v rámci DSO.
Opatření 2.1.2. Sběr a analýza dat o spotřebách energie	
Popis/podstata	Základem energetického managementu je sběr a analýza dat o spotřebách energie. Mají-li být zavedena opatření s cílem systematického hospodaření obcí s energiemi, je třeba v jednotlivých obcích zřídit systém pro monitoring, kontrolu a vyhodnocování spotřeby energie. Z této analýzy a ze znalosti stavebně-technického stavu budov poté vychází energetický manažer při návrhu úsporných opatření. Cílem opatření je zajistit sledování spotřeby energie a zavedení podpůrných nástrojů (zakoupení softwarových aplikací) se záměrem zvýšení energetické efektivity a zvýšení energetických úspor. Zároveň je vhodné uvažovat o aplikaci řídicího softwaru a měřících a řídicích prvků pro sledování spotřeby energie a její vyhodnocování.
Přínos/dopad	• Pravidelný a jednotný systém sledování a vyhodnocování spotřeby energie v jednotlivých obcích Mikroregionu; • Optimalizace budoucích provozních nákladů;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Z důvodu vyšší pořizovací ceny je možné sdílení řídicího softwaru obcemi DSO

SC 2.2 Energetické úspory

Opatření 2.2.1 Realizace energeticky úsporných opatření na budovách v majetku obcí

Popis/podstata	Podstatou tohoto opatření je kombinace investičních energeticky úsporných opatření zaměřených na revitalizaci veřejných budov v majetku obce. Jejich cílem je snížení energetické náročnosti těchto staveb. Mezi hlavní kroky, které je třeba u těchto objektů realizovat, patří: komplexní stavební úpravy, které vedou ke zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov, instalace vnějších stínících prvků, rekuperace, rekonstrukce otopné soustavy a teplovodních rozvodů, obměna stávajících osvětlovacích těles za energeticky účinnější, FVE a další.
Přínos/dopad	• Energetické úspory obcí; • Zlepšení technického stavu majetku obcí; • Vyšší kvalita a komfort pobytu v revitalizovaných budovách;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	OPŽP: Komplexní úsporná opatření veřejných budov; MMR: Obnova a rozvoj (výzva pro obce do 3 000 obyvatel); SFŽP: Zelená úsporám, Modernizační fond, Národní plán obnovy; MŽP: snížení energetické náročnosti zařízení ve veřejných budovách a infrastruktura Příležitost pro realizaci EPC projektů Vlastní zdroje, úvěr.
Další	V oblasti udržitelné energetiky je nezbytné připravovat komplexní investiční projekty, které řeší v rámci rekonstrukce budov kombinaci všech vhodných opatření cílených na úspory energií, obnovitelné zdroje a případně i vazbu na elektromobility.

Opatření 2.2.2 Energeticky úsporná opatření na venkovním veřejném osvětlení

Popis/podstata	Možnost úspory elektrické energie v obcích Mikroregionu přináší také rekonstrukce a inovace soustav veřejného osvětlení měst a obcí. Podstatou tohoto opatření je instalace energeticky úsporného a environmentálně šetrného veřejného osvětlení v obcích Mikroregionu, výměna osvětlovacích těles a sledování spotřeby elektrické energie.
Přínos/dopad	Kvalitní a efektivní veřejné osvětlení, úspora finančních prostředků, zajištění vyšší bezpečnosti obyvatel města.
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Možnost využití národních dotací v kombinaci s vlastními zdroji. NPO: Rekonstrukce veřejného osvětlení

SC 2.3 Energetická soběstačnost obcí s využitím obnovitelných zdrojů energie

Opatření 2.3.1 Instalace fotovoltaických systémů

Popis/podstata	Cílem tohoto opatření je směřování k efektivnímu využívání energie a alternativních zdrojů, umístěním fotovoltaických panelů zejména na obecní budovy (obecní úřad, budova školky/školy) s možností využití získané energie při provozu těchto budov. Opatření si kladou za cíl zavádění technologií pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, které obcím zajistí spolehlivé a ekologické dodávky energie a posílí jejich soběstačnost v energetické oblasti.
Přínos/dopad	• Snižování závislosti na externích zdrojích energie; • Rozvoj komunálních fotovoltaik
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	SFŽP; OPŽP, Modernizační fond, vlastní zdroje, úvěr
	Dotace zpravidla umožňuje nejen pořízení fotovoltaických systémů na střechy veřejných budov, ale také zařízení na ukládání jak elektrické, tak tepelné energie a její řízenou spotřebu.

Opatření 2.3.2 Instalace nových obnovitelných zdrojů energie

Popis/podstata	Je žádoucí, aby v rámci plánovaných či realizovaných projektů revitalizace veřejných budov bylo počítáno se změnou zdroje pro vytápění, chlazení nebo přípravu teplé vody využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii za obnovitelné zdroje (například tepelná čerpadla, kotle na biomasu).
Přínos/dopad	• Snižování závislosti na externích zdrojích energie; • Výstavba obnovitelných zdrojů energie;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	OPŽP: Obnovitelné zdroje energie ve veřejných budovách

SC 2.4 Osvěta v oblasti energetiky

Opatření 2.4.1 Školení zaměstnanců obcí Mikroregionu

Popis/podstata	Cílem tohoto opatření je vzdělávání zaměstnanců úřadů obcí Mikroregionu v oblasti energetiky a úsporných opatření. Součástí jejich práce by mělo být sledování dotačních titulů v energetické oblasti i příprava a realizace projektů zaměřených na energetické úspory. Součástí opatření je také posílení vzdělání pro starosty obcí v oblasti energetiky. V neposlední řadě pak edukace zaměstnanců obcí ohledně vztahu ke spotřebě energie s cílem snížit spotřebu energie v obecních budovách. Dané opatření počítá s organizací vzdělávacích aktivit s cílem zajistit
----------------	--

	v obcích DSO pravidelná školení a informovat o dostupných podporách v rámci existujících programů podpor.
Přínos/dopad	Edukace úředníků i volených zástupců obcí v oblasti energetiky
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit. Vlastní zdroje;
Opatření 2.4.2 Informování veřejnosti o možnostech energetických úspor	
Popis/podstata	Podstatou tohoto opatření je zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech energetických úspor v domácnostech i o možnostech využití obnovitelných zdrojů. Cílem je zvýšit povědomí veřejnosti o šetrném zacházení s energetickými zdroji, propagovat přínos energeticky úsporných projektů pro občany, zvýšit informovanost v oblasti inovativních technologií a využití obnovitelných zdrojů energie. Projektoví manažeři Mikroregionu spolu se zástupci obcí najdou vhodnou formu, jak informovat občany o dostupných finančních podporách pro energeticky úsporné projekty v rámci existujících programů podpor a o dalších možnostech financování takovýchto kroků.
Přínos/dopad	• Zvýšení edukace společnosti ve vztahu ke spotřebě energie a možnostech energetických úspor v domácnostech; • Zvýšení povědomí obyvatel obcí o dotacích pro veřejnost i o alternativních zdrojích energie pro domácnost; • Poskytnutí informací o dostupných podporách v rámci programů podpor a dalších možnostech financování;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Aktivita finančně nenáročná – odhadované náklady v řádu tis. Kč Vlastní zdroje.

SO3 DOPRAVA

SC 3.1 Podpora elektromobility	
Opatření 3.1.1. Pořízení elektromobilů pro služební účely	
Popis/podstata	Součástí konceptu Smart City je čistá mobilita, která má za cíl snižovat negativní vlivy dopravy na zdraví obyvatel a životní prostředí, konkrétně snížení emisí rizikových látek z dopravy, hlukové zátěže i celkové závislosti na fosilních zdrojích z dovozu. Cestou k čisté mobilitě je využívání vozidel s alternativním pohonem. V souladu s programem schváleným vládou ČR jako <i>Národní akční plán čisté mobility</i> se také obce Mikroregionu budou snažit hledat nové možnosti podpory elektromobility. Podstatou opatření je postupná výměna stávajících vozidel obcí DSO využívaných pro služební účely, za ekologicky šetrné dopravní prostředky s alternativním pohonem.
Přínos/dopad	Snížení negativních vlivů dopravy (klimatické dopady, emise, hluk)
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje: nižší provozní výdaje elektromobilů nevykompenzují vyšší investiční výdaje, je třeba vyšší počáteční investice. Národní dotace na podporu čisté mobility a nákup elektrovozidel. MMR: IROP (podpora nákupu bezemisních vozidel a dobíjecích stanic) MD: OPD (projekty v oblasti městské dopravy alternativních paliv) MŽP: NPO + Modernizační fond (podpora nákupu elektromobilů) MPO: OP TAK Bankovní produkty: do podpory elektromobility se aktivně zapojuje i bankovní sektor, např. s bezúročným úvěrem od Národní rozvojové banky v kombinaci s komerčním úvěrem a vlastními zdroji.
Opatření 3.1.2. Výstavba dobíjecích stanic na území DSO	
Popis/podstata	Nezbytným předpokladem pro rozvoj elektromobility je vybudování sítě dobíjecích stanic, přičemž je nezbytné směřovat k rovnoměrnému pokrytí území Mikroregionu a síť následně zahušťovat podle potřeb. Rovněž je zapotřebí zohlednit také možnost využití dobíjecích stanic i pro jiné typy dopravních prostředků – např. autobusy, technické vozy aj. Dle <i>Národního akčního plánu čisté mobility</i> by některá opatření na podporu elektromobility, konkrétně zajištění dobíjecí infrastruktury, mělo být realizováno samosprávami. Podpora rozvoje elektromobility může pro samosprávy přinést výhody, ať už lokální bezemisní provoz a nižší úroveň hluku, nebo uspokojení poptávky ze strany obyvatel. Cílem tohoto opatření je využití národních a evropských fondů k výstavbě veřejných dobíjecích stanic, které umožní uživatelům elektromobilů dostupné a bezproblémové dobíjení. Na základě tohoto opatření orgány obcí Mikroregionu dle potřeby zváží a naplánují instalaci veřejných dobíjecích zdrojů v lokalitách svého území.

Přínos/dopad	Rozšíření sítě veřejných dobíjecích stanic na území DSO
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Možnost využití národních dotací: NPO: Rekonstrukce veřejného osvětlení NPO: Elektromobilita ve veřejném sektoru
Další	MMR vydalo Metodiku pro budování dobíjecí infrastruktury pro elektrická vozidla územními samosprávnými celky (doporučení, která by měla budování veřejné dobíjecí infrastruktury obcím usnadnit.
Opatření 3.1.3. Osvěta v oblasti elektromobility	
Popis/podstata	Důležitým nástrojem pro rozvoj elektromobility je osvěta a sdílení dobré praxe. Obce mohou ve spolupráci s firmami zorganizovat akce pro veřejnost, kde budou představeny nejnovější trendy v oblasti elektromobility, a to včetně prezentace elektromobilů a poskytnutí informací od uživatelů a provozovatelů elektromobilů. Vhodné je propojit takovéto akce s již existujícími iniciativami a programy (Evropský týden mobility, Smart Cities, Projekt Zdravé město, Sraz elektromobilů apod.) Tyto akce mohou přispět k medializaci čisté mobility a motivovat další zájemce, například místní podnikatele, kteří jsou významnou skupinou žadatelů o projekty v oblasti elektromobility. Obce Mikroregionu se rovněž mohou mezi sebou navzájem informovat a inspirovat zkušenostmi s užíváním elektromobilů v praxi, neboť některé z nich již v minulosti zakoupily elektromobil pro služební účely. Projektoví manažeři Mikroregionu mohou nabídnout pomoc s vyřízením dotačních žádostí či alespoň zájemce informovat o těchto možnostech.
Přínos/dopad	- Edukace v oblasti elektromobility - Popularizace ekologického způsobu mobility - Motivace důležitých skupin - Zvýšení informovanosti o dotačních možnostech
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit. Větší a náročnější aktivity možné financovat např. z IROP

SC 3.2 Podpora cyklodopravy (nemotorové dopravy)

Opatření 3.2.1 Rozšíření sítě cyklostezek v rámci DSO

Popis/podstata	Důležitou podmínkou pro rozvoj cyklodopravy je vhodná a bezpečná cyklistická infrastruktura. Na území Mikroregionu je v současné době vybudována páteřní síť cyklostezek. Cílem tohoto opatření je její rozšíření, výstavba navazujících částí a jejich propojení. Nové cyklistické trasy nabídnou cyklistům bezpečnou alternativu k rušným a mnohdy
----------------	--

	nebezpečným komunikacím a přispějí ke zvýšení podílu cyklistické dopravy při dojíždění do zaměstnání a škol. Zástupci obcí Mikroregionu se shodují na potřebě rozšíření vnitřní sítě cyklotras. Podstatou tohoto opatření je spolupráce zástupců obcí Mikroregionu na přípravě strategie dalšího rozvoje cyklistické dopravy a cykloturistiky na území Mikroregionu, a to v součinnosti se Zlínským krajem dle Koncepce rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje.
Přínos/dopad	- Podpora chytré mobility (využití alternativního způsobu dopravy) - Lepší dostupnost obcí Mikroregionu
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje + možnost využití národních dotací IROP ESIF SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy IROP: Nemotorová doprava MAS
Opatření 3.2.2 Budování doplňkové cyklistické infrastruktury	
Popis/podstata	Obcím mikroregionu záleží na rozvoji bezemisní osobní dopravy, přičemž velký důraz kladou právě na rozvoj cyklodopravy. Pro podporu cyklodopravy je však nezbytné také vytvoření doplňkové infrastruktury. Podstatou zamýšlených opatření je vytvoření infrastrukturních prvků pro cyklistickou dopravu v klidu. To obnáší vytvoření nových vyhrazených stanišť, která umožní bezpečně odstavit jízdní kola pro krátkodobá i dlouhodobá odstavná stání. Jedná se především o místa většího zájmu (nádraží, veřejné budovy). Atraktivitu těchto záchytných míst lze zvýšit rozšířením funkce stanišť o možnost nahustění pneumatik nebo dobítí elektrokol. Právě elektrokola se v posledních letech těší stále větší oblibě. Tomuto novému trendu v cyklistice je třeba přizpůsobit také doplňkovou infrastrukturu. Cílem tohoto opatření je doplnění mobilářů obcí Mikroregionu o nabíjecí stanice pro elektrokola. Existují různá řešení pro veřejné nabíjení elektrokol, například solární přístřešky vybavené stojany pro kola a nabíjecími stanicemi pro elektrokola, které zajistí nabíjení zdarma. Ty by měly být umístěny především v místech, kde je potenciál vysoké intenzity cyklodopravy (páteřní cyklostezky i regionální cyklotrasy) a kde lze očekávat velký zájem majitelům elektrokol o poskytování těchto služeb.
Přínos/dopad	- Zatraktivnění cyklistické dopravy - Řešení problematiky odstavování jízdních kol v obcích a ve městě. - Vybudování cyklistické infrastruktury
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit. Na výstavbu tohoto typu cyklistické infrastruktury lze žádat o finanční podporu v několika výzvách IROP ve výši až 85% nákladů.

Opatření 3.2.3 Popularizace cyklo dopravy	
Popis/podstata	Realizace projektů na podporu cyklo dopravy (vybudování cyklostezek, umístění cyklostojanů, pořízení dobíjecích stanic atd.) musí být doplněna informováním občanů o těchto možnostech. Vhodně zvolená propagace může občany přimět k častějšímu využívání nemotorové dopravy. Obce mohou například zavést motivační systém finančních úlev pro obyvatele, kteří pravidelně využívají pro dopravu kolo. Cílem těchto opatření je zvýšit zájem veřejnosti o udržitelnou formu dopravy a její pravidelné využití. Příkladem může být každoroční výzva „Do práce na kole“, do které se zapojuje město Valašské Meziříčí. Obce Mikroregionu se mohou zapojit do realizace dalších akcí, naplánovaných samostatně nebo například ve spolupráci s BESIPem
Přínos/dopad	• Zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech cyklo dopravy • Zatraktivnění cyklo dopravy a motivace občanů DSO k jejímu využívání • Snížení dopravní intenzity v rámci DSO
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit.

SC 3.3 Podpora veřejné dopravy	
Opatření 3.3.1 Monitoring dat, měření	
Popis/podstata	Základem podpory veřejné dopravy je kvalitní průzkum a monitoring vytíženosti a využitelnosti stávajícího stavu. Analýza těchto dat by se měla zaměřit na vyhledání slabých míst a negativních faktorů odrazujících obyvatele od využívání tohoto způsobu dopravy. Četnost využití, návaznost spojů, přestup –vlak –autobus aj; uskladnění kol na vlakových/ autobusových nádražích aj.
Přínos/dopad	Podklad pro realizaci opatření podporujících využití veřejnou dopravu
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit, vlastní zdroje.
Další	Příklad aktivit: • online anketa • šetření v místě • kontrola stavu stávající infrastruktury
Opatření 3.3.2 Opatření pro zkvalitnění veřejné dopravy	
Popis/podstata	Základem tohoto opatření jsou data vzešlá z předchozího monitoringu a analýzy, na základě kterého budou započata jednání zástupců obcí Mikroregionu se Zlínským krajem, soukromými dopravci, ČD týkající se zlepšení stavu návaznosti jednotlivých spojů z obcí.

	Současně se předpokládá podpora zavádění ekologických autobusů do veřejné dopravy, zlepšení stavu mobiliáře (chytré zastávky, wifi, stojany na kola), dále pak propojení a zatraktivnění nemotorové dopravy – např. sdílená kola a koloběžky.
Přínos/dopad	• Omezení automobilové dopravy; • Pozitivní vliv na životní prostředí – snížení CO₂; • Zkvalitnění veřejné dopravy
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje, IROP, finanční náročnost odvislá od jednotlivých aktivit.
Další	Příklad aktivit: • Zavedení systému sdílených kol – zejména ve městě Valašské Meziříčí, které je centrem regionu z hlediska zaměstnání i školství. • Doplnění mobiliáře – úschovna kol, zabezpečené stojany na kola v místě centrálních zastávek obcí. • Podpora MHD zdarma.

SO 4 GOOD GOVERNANCE

SC 4.1 Efektivní veřejná správa	
Opatření 4.1.1 Efektivní komunikace a zajištění přístupu občanů k otevřeným datům	
Popis/podstata	Transparentnost radnice/obecního úřadu by měla být významným předmětem zájmu všech zástupců obcí Mikroregionu. Důležitá je v tomto ohledu komunikace obcí směrem k veřejnosti. Smyslem daného opatření je propagace činnosti radnice/obecních úřadů a Důležitou součástí tohoto opatření je také zpřístupnění veškerých veřejných dat (open data), která se týkají všech aspektů života, správy a rozvoje obcí (např. přehled hospodaření obce, demografická data, zveřejňování smluv a dalších dokumentů nad rámec povinností). Pro některé úkony mohou být zřízeny e-aplikace, které s daty pracují a zpřístupní je veřejnosti ve srozumitelné podobě (např. data o hospodaření obcí, veřejné dopravě, kriminalitě, mapové aplikace aj.).
Přínos/dopad	Zlepšení otevřenosti a zvýšení důvěryhodnosti obcí DSO Zpřehlednění a zpřístupnění důležitých informací Zlepšení informovanosti veřejnosti
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje, finanční náročnost dle jednotlivých opatření
Další	Příklady možnosti komunikace s občany: • webové stránky obcí, • časopisy/newslettery • sociální sítě (Facebook, Youtube aj.) • místní rozhlas • osobní setkání zástupců obcí s občany
Opatření 4.1.2 Podpora participace občanů	
Popis/podstata	Aktivity představitelů obcí by měly být vedeny snahou zvýšit informovanost jejich občanů, přimět je k větší participaci na chodu obcí, získat od nich zpětnou vazbu a soustředit následně aktivity na to, co občané očekávají. Plánování a rozhodování realizované v souladu s potřebami a přáním obyvatel pomůže zvýšit nejen spokojenost, ale také sounáležitost občanů se svou obcí. Vhodným opatřením je například zavedení participativního rozpočtu jako inovativnímu způsobu hospodaření s veřejnými financemi. Ten umožňuje občanům rozhodovat o tom, jak využít část obecního rozpočtu. Dalšími možnostmi jsou například anketní šetření nebo hlášení podnětů občanů.
Přínos/dopad	Zapojení občanů do rozvoje samosprávy jednotlivých obcí DSO Participativní a otevřené pojetí správy obcí DSO
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje.

Další	Příklady konkrétních aktivit: • Participativní rozpočty v rámci obcí případně DSO ; • Veřejná projednání k vybraným tématům, zejména v ohledu na významné investiční projekty; • Online ankety – definice problémů regionu, možnosti řešení;
-------	---

SC 4.2 Chytrý úřad	
Opatření 4.2.1 Elektronizace veřejné správy	
Popis/podstata	S ohledem na SMART řešení se obce Mikroregionu ve svých strategiích zaměřují na efektivní chod úřadů a procesy uvnitř úřadu zacílené na zefektivnění kvalitních a dobře dostupných služeb pro občany. Podstatou tohoto opatření je zkvalitnění služeb obecních/městských úřadů skrze elektronizaci agend. Veřejná správa by měla být vykonávána elektronicky jako plnění práva občana na digitální službu Příkladem může být rozšíření možnosti elektronické komunikace občana s úřadem, digitalizace služeb občanům, objednávkový systém na nejčastěji vykonávané agendy, možnost elektronických plateb (za odpady, za psy atd.), online formuláře pro řešení různých životních situací. Cílem je šetřit čas občanům, kteří si potřebují vyřídit formality na úřadech a zajistit, aby na fyzické vyřízení dokumentů dlouho nečekali.
Přínos/dopad	Otevření veřejné správy občanům (zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a občany obcí DSO).
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	IROP: eGovernment a kybernetická bezpečnost (výzva zaměřená na zlepšení výkonu veřejné správy a využívání přínosů digitalizace)
Opatření 4.2.2 Vzdělávání zaměstnanců a volených zastupitelů v oblasti SMART	
Popis/podstata	Překážkou pro implementaci SMART řešení může být v některých obcích nedostatečná kvalifikace personálu obecních úřadů. Dané opatření počítá s organizací vzdělávacích aktivit s cílem zajistit v obcích DSO pravidelná školení, a to jak pro úředníky, tak i pro volené zastupitele tak, aby byl maximálně využíván potenciál zavedených SMART řešení. To povede ke zvýšení informovanosti představitelů obcí o možnostech SMART řešení a celkově ke zkvalitnění výkonu veřejné správy v obcích Mikroregionu směrem k občanům. Důležité je porozumění problematice SMART řešení a následné předání získaných informací také veřejnosti, čímž bude podpořena osvěta v oblasti SMART témat.
Přínos/dopad	Zkvalitnění výkonu veřejné správy prostřednictvím vzdělaných volených zástupců a pracovníků úřadu.
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Vlastní zdroje.

SC 4.3 Spolupráce obcí Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko	
Opatření 4.3.1 Meziobecní spolupráce obcí Mikroregionu	
Popis/podstata	Obce Mikroregionu se v rámci svého společného hospodářského rozvoje doposud zaměřovaly především na budování infrastruktury (cyklostezky, společná kanalizace aj.). Smyslem tohoto opatření je udržovat podmínky pro další rozvoj meziobecní spolupráce obcí Mikroregionu, a to v oblasti implementace SMART řešení. Mikroregion může vytvořit pro podporu spolupráce obcí odborné a administrativní projektové zázemí, které pomůže starostům obcí s implementací SMART strategií a realizací jednotlivých opatření. Vzájemné sdílení zkušeností pomůže zefektivnit a zkvalitnit veřejné služby napříč Mikroregionem. Meziobecní spolupráce může sama osobě představovat „smart“ řešení problémů menších obcí. Jedná se o průřezové opatření, díky kterému budou moci být naplňovány další strategické cíle a opatření. Opatření klade důraz na vnitřní komunikaci mezi zástupci členských obcí a vedením mikroregionu, kdy se tyto subjekty budou společně podílet na přípravě a realizaci projektových záměrů k naplnění uvedených cílů. Rovněž budou díky úzké spolupráci vystupovat jednotně při vyjednávání podmínek s nadřazenými orgány (např. Zlínským krajem). Nedílnou součástí této spolupráce je také sdílení zkušeností a znalostí.
Přínos/dopad	Dosažení efektivní meziobecní spolupráce
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Finanční náročnost závislá na konkrétních opatření.

SO 5 FINANCOVÁNÍ

5.1 Hledání dostupných zdrojů pro financování investic mimo rozpočet obce	
Opatření 5.1.1 Pravidelné sledování dotačních příležitostí, efektivní využívání dotační podpory z EU, národní dotace, krajské dotace aj.	
Popis/podstata	Pracovníci DSO pravidelně monitorují veškeré dotační příležitosti ve vazbě na seznam návrhových opatření, předkládají informace jednotlivým zástupcům obcí a koordinují postup napříč členy. Pracovníci DSO poskytují obcím záštitu při přípravě individuálních (obecních) projektů, financovaných z národních i evropských zdrojů, a současně zajišťují administrativu pro projekty společné.
Přínos/dopad	- Efektivní přenos informací; - Snížení finanční náročnosti jednotlivých investičních akcí; - Možnost koordinovat a efektivně rozložit investice v čase v souladu s plánovaným harmonogramem výzev;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Minimální finanční dopad.
Opatření 5.1.2. Využití EPC metody realizace projektů	
Popis/podstata	Využití EPC metody realizace projektů. Jedná se o komplexní službu, která v sobě zahrnuje návrh úsporných opatření, přípravu, realizaci a zajištění financování projektu, vedoucí k úsporám energie. Dodavatel EPC je smluvně zaručen ohledně garance výše úspor, a tedy i návratnosti vložené investice. Tato metoda funguje na splátkovém principu, kdy obec k její realizaci nepotřebuje vlastní finanční zdroje a postupně ji poskytovateli splácí z výsledných a smluvně garantovaných úspor. Investice do projektu metodou EPC mají návratnost 6 až 10 let. Je možné s ním dosáhnout snížení až 40 % nákladů na energie.
Přínos/dopad	- Odborné zajištění realizovaného projektu jakožto celku; - Dostupnost finančních prostředků; - Jistota očekávaného výsledku;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	-
Další	Metoda vhodná zejména pro financování opatření veřejných budov, jako jsou úřady, školy, mateřské školky aj. a současně pro budovy s vysokou spotřebou energie a horší energetickou náročností.
Opatření 5.1.3 Využití dalších nástrojů pro financování projektů	
Popis/podstata	Monitoring a případné využití dalších možných nástrojů pro financování projektů - společný leasing, úvěr, zvýhodněný úvěr, záruky, PPP projekty, zapojení soukromých investorů.
Přínos/dopad	- Dostupnost finančních prostředků; - Nezatížení běžného rozpočtu;
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	-
Další	Opatření vhodné zejména pro finančně náročné projekty s širokým dopadem pro region jakožto celek.

5.2 Spolupráce obcí na SMART opatřeních	
Opatření 5.2.1 spolupráce na společných projektech podporujících SMART opatření	
Popis/podstata	Společná příprava, realizace, financování a následná udržitelnost a údržba projektových záměrů pod záštitou DSO, včetně sdílení nákladů a možných rizik.
Přínos/dopad	• Efektivní spolupráce. • Snížení zatížení rozpočtu obcí – jednotlivě.
Časový harmonogram	Období 2023-2027
Finanční náročnost a zdroje	Využití dotačních zdrojů, finančních úvěrů, záruk.
Další	Opatření vhodné zejména pro finančně náročné projekty s širokým dopadem pro region jakožto celek.

B. 5 Návrh systému implementace

Implementace představuje nedílnou součást Smart Strategie. Definuje, jakým způsobem bude zajištěno, aby jednotlivé cíle a opatření byly efektivně implementovány a naplňovány. Definuje tedy způsob práce se strategickým dokumentem, vč. následného vyhodnocení, revizí a dalšího postupu.

Návrh systému implementace vychází z tzv. zásobníků projektů, které jsou rozděleny dle prioritních oblastí, strategických cílů a jednotlivých opatření. Tento zásobník může být průběžně doplňován a aktualizován o nové aktivity, v reakci na přirozený vývoj, mimořádné události, potřeby občanů aj. Minimálně však jednou ročně dojde k vyhodnocení tohoto zásobníku a jeho případné revizi. Na základě tohoto vyhodnocení bude formou souhrnné zprávy předložen Valné hromadě DSO výstup, ta jej vezme na vědomí.

Předpokládaný harmonogram

6/2023	Přijetí SMART strategie Valnou hromadou DSO
7-9/2023	Vytvoření zásobníku SMART projektových aktivit
10/2023- 10/2024	Realizace
11/2024	Vyhodnocení plnění
12//2024	Předložení souhrnné zprávy Valné hromadě DSO

Předpokládaný vzor tabulky zásobníku

Strategický cíl	Opatření	Název projektu/ aktivity	Dopad	Financování	poznámka	stav
SO 1 Životní prostředí						
SC 1.1 Zvýšení informovanosti o ochraně životního prostředí	1.1.1 Podpora EVVO ve výuce v ZŠ, MŠ					
SC 1.1 Zvýšení informovanosti o ochraně životního prostředí	1.1.2 Vzdělávací prezentace pro veřejnost					
SC 1.2 Začlenění prvků modrozelené infrastruktury ve veřejných prostranstvích	1.2.1 Revitalizace veřej. prostranství, doplnění krajinné zeleně, zvýšení podílu zeleně					
.....						
SO 2 ENERGETIKA						
...						
...						

Hodnocení postupu

Aktivity budou v rámci zásobníku rozděleny do následujících kategorií:

- neaktivní
- v přípravě
- realizace
- dokončeno
- vyřazeno

V rámci každoroční aktualizace bude sledován posun napříč kategoriemi. V případě, že dojde k upřesnění informací (např. výhled realizace, rozpočet), bude tato informace zaznamenána či aktualizována. Součástí každoroční evaluace bude také zhodnocení komplexního stavu v DSO v ohledu na stanovené cíle jakožto celek vč. sledovaných statistických ukazatelů.

B.6 Použité zdroje

- Strategický plán Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko na období 2020-2030
- Strategie území správního obvodu ORP Valašské Meziříčí v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a lokální ekonomiky na období 2015-2024
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Valašské Meziříčí.
- SPRSS v Mikroregionu VM-K na roky 2022-2024
- Internetové stránky města Valašské Meziříčí - <http://www.valasskemezirici.cz>
- Internetové stránky DSO mikroregionu Valašskomeziříčsko-kelečsko - [Mikroregion - Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Valašskomeziříčsko–Kelečsko \(meziricsko.cz\)](http://www.mikroregion-valasskomeziricko-kelecsko.cz)
- Internetové stránky Českého statistického úřadu <https://www.czso.cz/>
- Metodika pro přípravu a realizaci konceptu Smart Cities na úrovni měst, obcí a regionů, dostupné online na www.mmr.cz
- Strategický dokument „Chytrý VALMEZ“
- Evaluace- Chytrý VALMEZ
- Strategický plán rozvoje města Valašské Meziříčí 2021 – 2027
- AKČNÍ PLÁN PROGRAMU ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ MĚSTA VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ